Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi
Third Sector Social Economic Review
59(4) 2024, 2325-2364
doi: 10.15659/3.sektor-sosyal-ekonomi.24.11.2380

Araştırma Makalesi

Üniversite Öğrencilerinin Aile Değerleri ve Evlilik İlişkisi İnançlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi

Examination of University Students' Family Values and Marital Relationship Beliefs According to Some Variables

Ömer Faruk CANTEKİN	**Barış DEMİREL**
Doç. Dr., Gazi Üniversitesi	Doç. Dr., Kırıkkale Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi	Delice Meslek Yüksekokulu
cantekin@gazi.edu.tr	barisdemirel@kku.edu.tr
https://orcid.org/0000-0001-5096-3233	https://orcid.org/0000-0001-5916-4999

Makale Geliş Tarihi	**Makale Kabul Tarihi**
19.03.2024	**24.10.2024**

Öz

Bu çalışma Ankara ilinde devlet üniversitelerinde öğrenim gören 1075 öğrencinin aile değerleri ve evlilik ilişkisi inançlarının belirlenmesi ve bazı değişkenler açısından incelenmesi amacıyla yürütülmüştür. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre toplam 1075 katılımcının %87,7'sinin kadın, %12,3'ünün ise erkek öğrencilerden oluştuğu belirlenmiştir. Katılımcıların aile değerleri ölçeğinden minimum 102 maksimum 284 puan aldığı ve ortalama puanın 159,28±15,49 olduğu belirlenmiştir. Buna göre katılımcıların aile değerleri kapsamında görece olumlu bir yaklaşıma sahip oldukları söylenebilir. Evlilik ilişkisi inançları ölçeğinden ise minimum 21 maksimum 101 olmak üzere katılımcıların ortalama 42,60±10,55 puan aldıkları belirlenmiştir. Katılımcıların ölçekten aldıkları puan ortalamasının maksimum puandan (105 puan) belirgin bir şekilde düşük olduğunun görülmesiyle gençlerin, evliliğe yönelik işlevsel olmayan inançlarının az olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aile değerleri ve evlilik ilişkisi inançlarının bazı değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek adına yapılan istatistiksel analizlere göre de birçok alt boyutta birçok değişkeninin durumu anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre evlilik ilişkisinin yüzde 21 oranında aile değerleri tarafından yordandığı anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Aile, Aile değerleri, evlilik ilişkisi, gençlerin aile değerleri, gençlerin evlilik ilişkisi inançları.*

Abstract

This study was conducted to determine the family values and marital relationship beliefs of 1075 students studying at state universities in Ankara and to examine them in terms of some variables. According to the findings obtained from the study, it was determined that 87.7% of the total 1075 participants were female and 12.3% were male students. It was determined that the participants received a minimum of 102 and a maximum of 284 points from the family values scale and the average score was 159.28±15.49. Accordingly, it can be said that the participants have a relatively positive approach within the scope of family values. On the marital relationship beliefs scale, it was determined that the participants received an average score of 42.60±10.55 with a minimum of 21 and a maximum of 101. It was concluded that the average score of the participants on the scale was significantly lower than the maximum score (105 points) and that the non-functional beliefs of young people towards marriage were low. According to the statistical analyses made to determine whether family values and marital relationship beliefs differ according to some variables, the status of many variables differs significantly in many sub-

Önerilen Atıf /Suggested Citation
Cantekin, Ö.F. & Demirel, B., 2024, Üniversite Öğrencilerinin Aile Değerleri ve Evlilik İlişkisi İnançlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi, *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 59(4), 2325-2364.

dimensions. According to the results of the research, it was understood that 21 percent of the marital relationship was predicted by family values.

Keywords: *Family, Family values, marital relationship, family values of young people, marital relationship beliefs of young people.*

1. Giriş

İnsanlar aileler içerisinde bir araya gelmiş, doğmuş, büyümüş ve değişime uğramıştır (Kaplan, 2021). Kişiliğin gelişiminde de aile son derece önemli olarak görülmekte ve birey-toplum açısından önemi yadsınamazdır (Polat, 2020). Aile, değer sisteminin ve davranış örüntülerinin ilk şekillendiği yerdir. Ailenin kurulmasıyla temel değerler, tutumlar ve davranışlar jenerasyonlar arasında aktarılmaktadır. Bu öğrenme süreci, aile içerisindeki bireyin çocukluk döneminde biçimlenmektedir. Aile içi öğrenmeler ve aktarımlar aynı zamanda toplumun dinamiklerini ve değişim sürecini yönetmektedir (Yavuz ve Özmete, 2012).

Bireyin çocukluk yaşantısı ve o dönemde edindiği her bir etken o kişinin yetişkinlik dönemi için bir yol göstericidir. Yani çocukluk döneminde deneyimlenen ve öğrenilen konularda benzer bir yetişkinlik sergilemesi beklenir. O nedenle sevgi, saygı, dürüstlük vb. gibi olumlu durumların var olduğu bir ortamda büyüme, çocuk için çok önemlidir. Unutulmamalıdır ki sahip olunan değerler kişiliğin şekillenmesinde ve yetişkinlik becerilerinde önemli bir yere sahiptir (Kızıler, 2014). Değerler, insan için önemli bir anlam ifade etmektedir. O nedenledir ki her bir bireyin değerleri bulunmaktadır. Her insanın kişiliğine göre değerlerin gücü ve etkisi farklılıklar gösterebilmektedir. Yani insanların yaşamını etkilemektedir. Bu nedenle değerler, insan kişiliği üzerinde kuvvetli bir etki alanına sahiptir (Hökelekli, 2003; Hökelekli, 2011). Değerler kavramının toplum için son derecede önemli olarak değerlendirilmesi konuyu bireysel düzeyde de önemli bir hale getirmektedir (Polat, 2020).

İnsanlar, insanlığın var olduğu süreçten günümüze nesillerini devam ettirmek, kültürel değerlerini gelecek nesillere aktarmak ve cinsel ihtiyaçlarını toplumun onay verdiği şekliyle karşılamak üzere aile kurmak isterler ve bu istek doğrultusunda kendileri için en uygun eş seçimini yapmaya çalışırlar. Freud'a göre bireyler, eş seçerken karşı cinsiyetten ebeveynine yönelik algıları doğrultusunda hareket ederler. Bilinçdışı süreçler aracılığıyla erkekler annelerinin, kızlar da babalarının özelliklerini taşıyan eşler seçmektedir (Özgüven, 2000).

Aile üyelerinin kendi içindeki ilişki ve iletişim süreçlerinin olumlu ilerlemesi ruh sağlığına katkı vermekte bu da toplum ruh sağlığına iyi gelmektedir (Özgüven, 2005). Toplumdan topluma farklılık göstermekle birlikte bireyler evlenme kararını genellikle gençlikten yetişkinliğe geçiş sürecinde alırlar. Literatür incelendiğinde genç yetişkinlik dönemi; "eş seçimi, eşle birlikte yaşamayı öğrenme, bir aile kurma, çocuk yetiştirme, bir evin işlerini yürütme, yurttaşlık sorumluğunu üstlenme ve yaşamda meydana gelebilecek değişimlere uyum sağlama" şeklinde nitelendirilmektedir (Onur, 2003). İnsanı gençlik döneminden yetişkinlik dönemine hazırlayan genç yetişkinlik dönemi, dönemler içerisinde önemli bir yerde bulunmaktadır. Bu doğrultuda üniversite öğrencilerinin, genç yetişkin nüfusu içinde kıymetli bir konuma sahip oldukları söylenebilir. Yaşam koşullarının farklı oluşu ve bilinçli farkındalık düzeylerinin değişkenliği ile üniversite gençleri diğer gençlerden ayrılmaktadır. Dolayısıyla bu durum üniversitede öğrenim gören gençlerle akademik çalışmalar yürütülmesini gerekçelendirmektedir.

Sanayi Devrimi ile birlikte gelenekselden moderne evrilen toplumsal yapıdaki değişiklikler, evlilik ile ilgili tutumların değişmesine sebep olmuştur (Sungur ve ark., 2017). Türkiye'de bu değişim incelendiğinde toplumsal ve aile değerlerinin süreç üzerindeki etkileri dikkat çekmektedir. Geçmiş dönemlerde gözlemlenen geleneksel yapıya sahip ailelerde, anne ve baba otoritesi güçlü bir şekilde kendini göstermektedir. Bu otorite, bireylerin eş seçimleri üzerinde de etkilidir. Aile büyükleri, evlenme kararı alan yetişkinlere bir rol model oluşturmakta ve evlilik müessesinin canlı tutulmasını sağlamaktadır. Fakat günümüzde modern yapı ile birlikte aile büyüklerinin var olan otoritesi gerilemeye başlamıştır. Evlilik ile ilgili geleneksel yapıda gözlemlenen kurallar değişerek, evliliğe karar verme ve eş seçiminde bireysel tercihler ön plana çıkmıştır (Aydın ve Baran, 2010). Bu durum, evlilikten beklentileri artırmaktadır. Bireyler, evlilikten beklentileri karşılanamadığında boşanma yoluna gitmektedirler.

Aile kurumunun karşı karşıya olduğu yaygın durumlardan biri boşanma oranlarındaki yükseliştir. Bu yükseliş, genç yetişkinlerin evliliğe karşı olumsuz yargılar oluşturmalarına ve evlilikleri erteleme yoluna gitmelerine neden olmaktadır. TÜİK verileri incelendiğinde, "evlenen çiftlerin sayısı 2022 yılında 574 bin 358 iken; aynı yıl içerisinde boşanan çiftlerin sayısı 180 bin 954'tür." (TÜİK, 2023). Evlenme oranlarında azalma ve boşanma oranlarındaki artış toplum için oldukça büyük bir risk faktörüdür. Riskin devamlılığı halinde toplum yaşlanmaya mahkumdur. Yaşlanma, 21. yüzyılın en önemli olgularından birisidir. Nüfusun yaşlanması aile başta olmak üzere toplumun birçok alanını etkilemektedir (Nazlı, 2016). Bu nedenle, önemle değerlendirilmesi gereken bir konudur.

Aile değerlerinin, genç yetişkinler ve evlilik ilişkisi inançları üzerindeki önlenebilir nitelikte etkileri göz önünde bulundurulduğunda günümüz toplumunda var olan aile/aile kurma ile ilgili problemlere alternatif çözüm önerileri sunulabilmesi noktasında çalışmanın gerekliliği dikkat çekmektedir. Bir evlilik ilişkisinin sağlıklı olarak nitelendirilmesi için bu birlikteliğin sağlam temeller üzerine inşa edilmesi gerekmektedir. Bu da inşa sürecinin önemli unsurları aracılığıyla sağlanabilir. Sağlıklı bir evlilik ilişkisinin temel unsurları; anlama çabası, uzlaşma, iş birliği, yardımlaşma ve paylaşımlardır (Şahin, 2011). Önemli unsurlara dikkat edildiğinde her birinin kök aile ilişkileri ile şekillendiğini ve deneyimlendiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Bu çalışmada da aile değerleri ile evlilik ilişkisine dair inançlar arasında bir ilişki olduğu varsayımı temel hareket noktası olmuştur. Bu kapsamda sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören 1075 lisans öğrencisinden veriler toplanarak bu çalışmada özgün bir içerik sunulması hedeflenmiştir.

2. Amaç ve Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Üniversite öğrencilerinin aile değerleri ve evlilik ilişkisi inançları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan bu çalışmada nicel araştırma yöntemi, genel tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmaktadır. İlişkisel tarama modeli, genellikle iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkileri ortaya çıkarmaya çalışır (Gürbüz ve Şahin, 2018).

Ankara ilinde bulunan devlet üniversitelerinde öğrenim gören sağlık bilimleri fakültesi lisans öğrencilerinin aile değerleri ve evlilik ilişkisi inançları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla planlanan bu çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Aile değerleri ve evlilik ilişkisi inançları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- Aile değerleri ve evlilik ilişkisi inançları arasındaki ilişki; cinsiyete, öğrenim görülen üniversite, bölüm ve sınıfa, anne ve baba eğitim durumuna, aile türüne, aile gelir durumuna, gelir algısına, yerleşim yerinin özelliğine, yaşanan coğrafi bölgeye ve ikamet durumuna göre farklılık göstermekte midir?

2.1.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Ankara ili devlet üniversitelerinde öğrenim gören lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemeni ise, Ankara ili devlet üniversiteleri (Ankara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve Sağlık Bilimleri Üniversitesi) Sağlık Bilimleri Fakültelerinde öğrenim gören, tabakalı örnekleme yöntemiyle seçilen ve araştırmaya gönüllü olarak katılan 1075 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Tabakalı örneklemede amaç, alt grupların özelliklerini tasvir edip göstererek bunlar arasında kıyaslamaya imkan sunmaktır. Alt tabakalardan hareketle evren üzerinde çalışmak hedeflenir (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

2.1.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan sosyo-demografik bilgi formu, Ekşi ve ark. (2010) tarafından geliştirilen aile değerleri ölçeği ve Nazlı ve Kızıl (2018) tarafından gerçekleştirilen Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır.

Aile Değerleri Ölçeği, Ekşi ve arkadaşlarının (2010), 18-52 yaş arası 313 kişiyle geliştirdiği, toplam 59 madde ve 13 alt boyuttan oluşan ölçek Kesinlikle Katılmıyorum (1 puan),……Kesinlikle Katılıyorum (5 puan) ifadesine doğru derecelendirilmiş beşli likert tipindedir. Ölçekte yer alan maddelerin 20 tanesi içinse ters puanlama yapılmaktadır. Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin temel bilgiler ise aşağıdaki gibidir:

Geleneksel Aile Değerleri, ailenin geleneksel bakış açısıyla değerlendirildiğini; Cinselliğe Bakış, cinsellik ve cinsel konularda daha fazla serbestlikten yana olmayı; Anne-Çocuk İlişkisi çocuk bakımında annenin önemi ve anne-çocuk bağlantısının güçlü olması gerektiği; Çocuğun Değeri, ailede çocuk yetiştirme konusuna daha fazla önem verilmesini; Karar Alma Süreçleri, ailede demokratik/katılımcı bir karar alma süreci olması gerektiğini; Evliliğe Bakış, evlilik ve evlilik kurumuna verilen önemi; Kadın Rolleri, kadının aile içinde geleneksel-alışılmış bakış açısıyla değerlendirildiğini; Farklı Yaklaşımlar, geleneksel-alışılmış olmayan değerlerin daha fazla benimsendiğini; Sosyo-Ekonomik Değer, ailenin genel olarak sosyal ve ekonomik bir yapı şeklinde algılanması eğilimini ve kariyer merkezli yaşantıların tercih edildiği; Akraba İlişkileri, akraba ilişkilerine verilen önemi ve geniş aileye yönelik olumlu bakışı ölçmektedir. Bu alt boyutların her biri beşer maddeden oluşmakta iken Duygusal Bağ, dört maddeden oluşmakta ve aileye yönelik duygusal bağlılığın artması; Sadakat, üç maddeden oluşmakta ve eşler arasındaki sadakate önem verilmesi; son olarak Şiddet, iki maddeden oluşmakta ve ailenin saadeti için uygulanan şiddetin meşru görülmesi şeklinde yorumlanmaktadır. Puanın yüksek olması her bir alt boyut için olumlu bir şekilde yorumlanmaktadır. Ölçek Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı tüm ölçek için 0,89, alt boyutların için sırasıyla .95, .95, .95, .94, .93, .92, .93, .92, .92, .92, .90, .89 ve .99 olarak belirlenmiştir (Ekşi ve ark., 2010).

Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeği, yetişkinlerin evliliğe yönelik işlevsel olmayan bazı inançlarının belirlenmesi amacıyla geliştirilmiştir. Kızıl ve Nazlı (2018) tarafından geliştirilen ölçek 21 madde; Kök Aileye Bağımlılık (8 madde), Ben-Biz Dengesi (5 madde), Duygu Yönetimi (4 madde) ve Cinsel Hayat (4 madde) olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekten en düşük 21, en yüksek ise 105 puan alınabilir. Ölçekten alınan toplam puanın yüksekliği, katılımcının evliliğe yönelik işlevsel olmayan inançlarının fazlalığını göstermektedir (Kızıl ve Nazlı, 2018). Ölçeğin Cronbach's Alpha değeri 0.82 olarak belirlenmiştir.

2.1.3. Veri Toplama Süreci

Araştırmada kullanılacak sosyo-demografik bilgi formunun oluşturulmasında ve ölçeklerin belirlenmesinde öncelikle alan yazından yararlanılmıştır. Belirlenen ölçeklerin kullanımı için ölçekleri geliştiren yazarlardan mail üzerinden, çalışmanın yürütülebilmesi için Gazi Üniversitesi Etik Komisyonu'ndan gerekli izinler alınmıştır. Alınan izinler sonrasında form ve ölçekler elektronik ortama aktarılmış olup Ankara ili devlet üniversiteleri (Ankara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve Sağlık Bilimleri Üniversitesi) Sağlık Bilimleri Fakültelerinde öğrenim gören 1075 lisans öğrencisine uygulanmıştır. Veri toplama aşamasında katılımcılara elektronik ortamda yazılı olarak kişisel bilgilerin korunacağı bilgisi verilerek, araştırmaya gönüllü olarak katıldıklarına dair ilgili kutucuk işaretlemesiyle elektronik onamları alınmıştır. Araştırmanın verileri TÜBİTAK 2209-A Araştırma Kod No: 2022-1333 kapsamında toplanmıştır. Doldurulan form/ölçekler kontrol edilmiş ve SPSS (versiyon 22) programı aracılığıyla veri analizi gerçekleştirilmiştir.

2.1.4. Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizi sosyal bilimler için istatistiksel analiz paket programı SPSS (versiyon 22) ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen verilerin normallik dağılımı incelenmiş ve hangi testlerin uygun olacağına karar verilmiştir. Verilerin dağılımlarının, aritmetik ortalama, mod, medyan, çarpıklık ve basıklık katsayıları gibi istatistikler üzerinden incelenmesi, betimsel yöntemler olarak belirtilmektedir (Kirk, 2008; Abbott, 2011). Buna göre aritmetik ortalaması, mod ve medyanı birbirine eşit ya da çok yakın ise o veri setinin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır. Bu kabulden hareketle parametrik testlerden t-testi, tek yönlü varyans (ANOVA) ve regresyon analizleri gerçekleştirilmiştir.

3. Bulgular

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin aile değerleri ve evlilik ilişkisi inançları arasındaki ilişki incelenmiştir. 1075 katılımcıdan elde edilen verilere ilişkin yapılan güvenirlik testine göre Aile Değerleri Ölçeği için Cronbach's alpha: 0,776; Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeği için ise 0,774 olarak bulunmuştur. Gerçekleştirilen analizler sonrasında elde edilen bulgulara ise aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 10: Sosyo-Demografik Özellikler

		f	%
Cinsiyet	Kadın	943	87,7
	Erkek	132	12,3
Yaş	18 ve Altı	94	8,7
	19-22	902	83,9
	23-26	46	4,3
	27 ve Üstü	33	3,1
Medeni Durum	Bekar	1052	97,9
	Evli	17	1,6
	Eşi Ölmüş	4	0,4
	Boşanmış	2	0,2
Üniversite	Gazi Üniversitesi	228	21,2
	Hacettepe Üniversitesi	203	18,9
	Ankara Üniversitesi	205	19,1
	Ankara YB Üniversitesi	215	20,0
	Sağlık Bil. Üniversitesi	224	20,8
Bölüm	Beslenme ve Diyetetik	105	9,8
	Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	164	15,3
	Odyoloji	36	3,3
	Dil ve Konuşma Terapisi	5	0,5
	Sosyal Hizmet	238	22,1
	Çocuk Gelişimi	96	8,9
	Ergoterapi	79	7,3
	Hemşirelik	111	10,3
	Sağlık Yönetimi	32	3,0
	Ortez ve Protez	38	3,5
	Diğer	171	15,9
Sınıf Düzeyi	Hazırlık	33	3,1
	Birinci Sınıf	363	33,8
	İkinci Sınıf	340	31,6
	Üçüncü Sınıf	212	19,7
	Dördüncü Sınıf	127	11,8
Anne Eğitim Durumu	Okuryazar değil	39	3,6
	İlkokul	404	37,6
	Ortaokul	177	16,5
	Lise	295	27,4

	Üniversite ve Üstü	160	14,9
Baba Eğitim Durumu	Okuryazar değil	7	0,7
	İlkokul	260	24,2
	Ortaokul	175	16,3
	Lise	336	31,3
	Üniversite ve Üstü	297	27,6
Sahip Olunan Kardeş Sayısı (Siz Dahil)	1	169	15,7
	2	352	32,7
	3	343	31,9
	4	130	12,1
	5 ve Üstü	81	7,5
Anne-Baba Yaşama Durumu	Sadece annem yaşıyor	30	2,8
	Sadece babam yaşıyor	10	0,9
	İkisi de yaşamıyor	4	0,4
	Her ikisi de yaşıyor	1031	95,9
Anne-Baba Birliktelik Durumu	Birlikteler	1011	94,0
	Boşanmışlar	64	6,0
Aile Türü	Çekirdek	890	82,8
	Geniş	135	12,6
	Parçalanmış	44	4,1
	Yeniden Birleşmiş	6	0,6
Aile Ortalama Aylık Geliri (TL)	10000 ve Altı	612	57,0
	10001-15000	244	22,7
	15001-20000	133	12,4
	20001 ve Üstü	86	8,0
Ekonomik Gelir Algısı	Çok Düşük	74	6,9
	Düşük	249	23,2
	Orta	615	57,2
	İyi	121	11,3
	Çok İyi	16	1,5
Aile Yerleşim Yeri	Metropol	508	47,3
	İl	221	20,6
	İlçe	258	24,0
	Köy	88	8,2
Üniversite Öncesi Yaşanan Bölge	Marmara	116	10,8
	Ege	73	6,8
	Akdeniz	101	9,4

	İç Anadolu	541	50,3
	Karadeniz	145	13,5
	Doğu	47	4,4
	Güneydoğu	41	3,8
	Yurtdışı	11	1,0
Barınma Durumu	Devlet Yurdu	404	37,6
	Özel Yurt/Apart	114	10,6
	Aile Yanı	429	39,9
	Akraba Yanı	19	1,8
	Öğrenci Evi	79	7,3
	Tek, Kendi Evi	30	2,8
	Toplam	**1075**	**100,0**

Tablo 1 incelendiğinde çalışma grubunun %87,7'sinin kadın, %83,9'unun 19-22 yaş aralığındakilerden oluştuğu anlaşılmaktadır. %97,7'sinin bekar olduğu görülen katılımcılardan %21,2 ile Gazi Üniversitesi öğrencilerinin öne çıktığı, bölüm bazında en fazla katılımcının %22,1 ile sosyal hizmet bölümü öğrencilerinden meydana geldiği görülmektedir. Katılımcıların çoğunluğu %33,8 birinci sınıf öğrencilerinden %31,6'sı ise ikinci sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Anne eğitim düzeyi %37,6 ile ilkokul düzeyinde gerçekleşirken baba mezuniyeti %31,3 ile lise seviyesinde belirlenmiştir. %47,3'ünün ailesi metropolde ikamet etmekte olan katılımcıların %50,3'ünün üniversite öncesi yaşadığı şehirlerin İç Anadolu bölgesinde bulunduğu ve sadece % 1'inin yurtdışında yaşadığı belirlenmiştir. Mevcut durumda katılımcıların %39,9'u ailesi yanında, %37,6'sı ise devlet yurtlarında barınmaktadır.

Tablo 2: Katılımcılardan Elde Edilen Ölçek Puanları

Ölçekler	**Minimum**	**Maksimum**	**Ortalama**	**Standart Sapma**
Aile Değerleri Ölçeği	102	284	159,28	15,49
Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeği	21	101	42,60	10,55

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların Aile Değerleri Ölçeğinden en az 102, en fazla 284 puanla ortalama 159,28 puan aldıkları anlaşılmaktadır. Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeğinden ise katılımcılar en az 21, en fazla 101 puanla ortalama 42,60 puan almışlardır. Buna göre katılımcıların aile değerlerine yaklaşımının ortalama bir değere sahip olduğu anlaşılırken evlilik ilişkisine ilişkin işlevsel olmayan inançlarının az olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 3: Aile Değerleri Ölçeği Alt Boyutları Puan Ortalamaları

2,79	2,98	2,46	3,09	2,74	2,00	2,81	2,96	3,19	3,42	2,09	2,31	1,18
Anne-Çocuk İlişkisi	Akraba İlişkileri	Cinselliğe Bakış	Çocuğun Değeri	Duygusal Bağ	Evliliğe Bakış	Sosyo-Ekonomik Değer	Farklı Yaşam	Geleneksel Aile Değerleri	Karar Alma	Kadın Rolleri	Sadakat	Şiddet

Tablo 3'te Aile Değerleri Ölçeğinin 13 alt boyutundan katılımcıların ortalama puanları paylaşılmaktadır. Karar Alma alt boyutundan alınan ortalama puan 3,42 ile en yüksek; şiddet alt boyutundan alınan ortalama puan 1,18 ile en düşük olarak gerçekleşmiştir. Her bir alt boyuttan alınan ortalama puanlar incelendiğinde görece anne-çocuk ilişkisinin iyi olması gerektiği, akraba ilişkilerinin önemli olduğu,

çocuğa değer verilmesi gerektiği, aileye yönelik duygusal bağın önemli olduğu, ailenin sosyo-ekonomik ve kariyer odaklı bir sistem olarak algılandığı anlaşılmaktadır. Ailenin geleneksel bir yapı olarak değerlendirilmesine dair bir yaklaşımın daha fazla öne çıkmasının yanı sıra geleneksel olmayan yaklaşımlara yer verilmesi gerektiği de farklı yaklaşımlar alt boyutunda öne çıkarılmaktadır. Karar alma süreçlerinde daha demokratik ve katılımcı bir tutumun benimsendiği, geleneksel kadın rollerine dair görece olumsuz bir bakış açısının yansıtıldığı ifade edilebilir. Ailenin mutluluğu için aile içinde şiddet olabilir algısına yönelik tutum ise oldukça olumsuz olarak gerçekleşmiştir. Eşler arasında sadakatte görece olumsuz bir durum söz konusu iken cinselliğin özgürce yaşanması gerektiği yönündeki tutumlar nötr; evliliğe bakış açısının ise olumsuz bir görünüm sergilediği anlaşılmaktadır.

Tablo 4: Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeği Alt Boyutları Puan Ortalamaları

Kök Aileye Bağımlılık	1,74	Duygu Yönetimi	2,93
Ben-Biz Dengesi	1,75	Cinsel Hayat	2,04

Tablo 4'de Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeğinin 4 alt boyutuna yer verilmiş olup; duygu yönetimi alt boyutu ortalama puanı 2,93 ile en yüksek, kök aileye bağımlılık alt boyutu ortalama puanı ise 1,74 ile en düşük olarak belirlenmiştir. Buna göre duygu yönetimi alt boyutunda katılımcıların daha fazla işlevsel olmayan düşüncelere sahip oldukları ifade edilebilir.

Aşağıdaki tablolarda ise t-testi ve ANOVA testi sonuçlarına yer verilmektedir. Tablolaştırma yapılırken yalnızca anlamlı çıkan değişkenler dikkate alınmıştır.

Tablo 5: Aile Değerleri Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	N	Ortalama	Standart Sapma	t-testi		
					T	sd	p
Aile Değerleri	Kadın	943	157,58	13,76	-7,392	147,346	.000*
	Erkek	132	171,40	20,87			
Cinselliğe Bakış	Kadın	943	12,20	2,50	-3,029	154,195	.003*
	Erkek	132	13,09	3,21			
Çocuğun Değeri	Kadın	943	15,24	2,70	-5,329	159,361	.000*
	Erkek	132	16,77	3,14			
Duygusal Bağ	Kadın	943	10,80	1,93	-6,145	1073	.000*
	Erkek	132	11,92	2,12			
Evliliğe Bakış	Kadın	943	9,67	2,64	-8,946	155,521	.000*
	Erkek	132	12,34	3,28			
Sosyo-Ekonomik Değer	Kadın	943	13,89	2,76	-5,100	1073	.000*
	Erkek	132	15,21	3,01			
Farklı Yaşam	Kadın	943	14,70	3,43	-2,476	1073	.013*
	Erkek	132	15,50	3,70			
Geleneksel Aile	Kadın	943	15,85	4,27	-2,205	157,541	.029*
	Erkek	132	16,88	5,12			
Karar	Kadın	943	16,98	1,95	-4,054	154,021	.000*
Alma	Erkek	132	17,90	2,50			
Kadın Rolleri	Kadın	943	10,13	2,60	-8,322	150,059	.000*
	Erkek	132	12,88	3,67			
Şiddet	Kadın	943	2,28	0,97	-3,807	145,250	.000*
	Erkek	132	2,82	1,57			

Tablo 5 incelendiğinde anne-çocuk ilişkisi, akraba ilişkileri ve sadakat alt boyutları dışında cinsiyete göre anlamlı fark tespit edilmiştir (p<0.05). Erkekler açısından ortalama puanların kadınlardan daha yüksek olduğu da belirlenmiştir. Cinselliğin özgürce yaşanması gerektiği, aile mutluluğu için gerekirse aile içinde şiddet olabileceği düşüncesi erkekler tarafından daha olumlu karşılanmıştır. Kadınlar evliliğe bakışta ve geleneksel kadın rollerinde erkeklere göre belirgin bir farkı ortaya koymuşlardır.

Tablo 6: Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	N	Ortalama	Standart Sapma	t-testi		
					T	Sd	p
Evlilik İlişkisi İnançları	Kadın Erkek	943 132	41,7593 48,5455	9,84 13,20	-5,686	152,060	.000*
Kök Aileye Bağımlılık	Kadın Erkek	943 132	13,59 16,37	4,60 6,22	-4,947	151,729	.000*
Ben-Biz Dengesi	Kadın Erkek	943 132	8,35 11,63	2,83 3,93	-9,238	150,606	.000*
Cinsel Hayat	Kadın Erkek	943 132	8,06 8,82	2,87 3,44	-2,425	157,712	.016*

Tablo 6 incelendiğinde duygu yönetimi alt boyutu dışında cinsiyete göre anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir (p<0.05). Erkeklerin kadınlara kıyasla evliliğe dair işlevsel olmayan ilişki inançlarının daha fazla olduğu şeklinde ifade edilebilir.

Tablo 7: Aile Değerleri Ölçeği Puanlarının Ebeveyn Birlikteliğine Göre t-testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	N	Ortalama	Standart Sapma	t-testi		
					t	sd	p
Cinselliğe Bakış	Birlikte Ayrı	969 64	12,24 13,21	2,59 2,93	-2,879	1031	.004*
Farklı Yaklaşımlar	Birlikte Ayrı	969 64	14,67 16,37	3,45 3,58	-3,793	1031	.000*
Geleneksel Aile	Birlikte Ayrı	969 64	16,05 14,56	4,40 3,83	2,635	1031	.009*

Tablo 7'de cinselliğe bakış, farklı yaklaşımlar ve geleneksel aile alt boyutlarının ebeveyn birliktelik durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır (p<0.05). Ebeveynleri ayrı olanların cinselliğin özgürce yaşanması gerektiği ve geleneksel olmayan farklı yaklaşımlara kendilerini daha yakın hissettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Geleneksel aile değerlerinde ise ebeveynleri birlikte olanların ayrı olanlara kıyasla daha olumlu bir bakışı söz konusudur.

Tablo 8: Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeği Puanlarının Ebeveyn Birlikteliğine Göre t-testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	N	X	Ss	t-testi		
					t	sd	p
Evlilik İlişkisi İnançları	Birlikte Ayrı	969 64	42,82 39,67	10,54 9,43	2,332	1031	.020*
Cinsel Hayat	Birlikte Ayrı	969 64	8,25 7,09	2,96 2,79	3,038	1031	.002*

Ebeveyn birlikteliğine göre evlilik ilişkisi inançlarının farklılaşıp farklılaşmadığı Tablo 8'de görülmektedir. Buna göre; genel evlilik ilişkisi inançları ve cinsel hayat alt boyutunda ebeveyn birliktelik durumuna göre anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Ebeveynleri birlikte olanların evlilik ilişkisi inançları ve cinsel hayata yönelik işlevsel olmayan inançlarının daha fazla olduğu ifade edilebilir.

Tablo 9: Yaşa Göre Aile Değerleri Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Yaş	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p	Anlamlı Fark Grupları
Akraba İlişkileri	18 ve Altı	94	14,64	2,39	4.048	.007*	
	19-22	902	15,01	2,46			19-22
	23-26	46	13,78	3,14			ve
	27 ve Üstü	33	14,84	1,88			23-26
Sadakat	18 ve Altı	94	7,50	2,55	3.251	.021*	19-22
	19-22	902	6,93	2,16			ile
	23-26	46	6,58	2,51			27 ve Üstü
	27 ve Üstü	33	6,30	2,56			
Şiddet	18 ve Altı	94	2,29	1,20	1.324	.265	
	19-22	902	2,35	1,06			
	23-26	46	2,60	1,42			
	27 ve Üstü	33	2,15	0,44			

Tablo 9'da yaş değişkenine göre aile değerleri ve alt boyutları açısından ANOVA testi gerçekleştirilmiştir. Yaşa göre akraba ilişkileri alt boyutunda ve sadakat alt boyutunda anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Yapılan Tukey testine göre akraba ilişkilerinde 19-22 ve 23-26 yaş grupları arasında; sadakat alt boyutunda ise 19-22 ve altı ile 27 ve üstü yaş grupları arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Akraba ve geniş aile ilişkilerine yönelik 19-22 yaş aralığında; eşlerin arasında sadakatin olmasına dair ise 27 ve üstü yaş grubundakilerin daha olumlu bir tutuma sahip oldukları belirlenmiştir.

Tablo 10: Yaşa Göre Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeği Puanı ANOVA Sonuçları

Değişken	Yaş	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p	Anlamlı Fark Grupları
Evlilik İlişkisi İnançları	18 ve Altı	94	43,15	10,76	3,495	.015*	18 ve Altı ile 27 ve Üstü
	19-22	902	42,85	10,48			
	23-26	46	39,36	10,78			
	27 ve Üstü	33	38,36	10,37			
	19-22	902	8,79	3,18			
	23-26	46	8,60	3,47			
	27 ve Üstü	33	8,12	2,72			
Cinsel Hayat	18 ve Altı	94	8,59	2,80	4,419	.004*	18 ve altı ile 23-26 ve 27 ve üstü
	19-22	902	8,20	2,96			
	23-26	46	7,10	3,06			
	27 ve Üstü	33	7,00	2,79			

Tablo 10'da yaş değişkenine göre evlilik ilişkisi inançları ve alt boyutları açısından ANOVA testi gerçekleştirilmiştir. Yaşa göre genel evlilik ilişkisi inançları ve cinsel hayat alt boyutunda anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Yapılan Tukey testine göre evlilik ilişkisi inançlarında 18 ve altı ile 27 ve üstü yaş grupları arasında; cinsel hayat alt boyutunda ise 18 ve altı ile 23-26 ve 27 ve üstü yaş grupları arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Buna göre 18 ve altı yaş grubundakilerin hem evlilik ilişkisi inançlarında hem de cinsel hayat alt boyutunda işlevsel olmayan inançlarının daha fazla olduğu söylenebilir.

Tablo 11: Medeni Duruma Göre Aile Değerleri Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Medeni Durum	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p	Anlamlı Fark Grupları
Aile Değerleri	Bekar	1052	159,10	15,38	5,390	.001*	Bekar ve Eşi Ölmüş
	Evli	17	165,52	13,45			
	Eşi Ölmüş	4	185,25	26,29			
	Boşanmış	2	144,50	6,36			
Evliliğe Bakış	Bekar	1052	9,98	2,83	5.394	.001*	Eşi Ölmüş ve Bekar, Boşanmış
	Evli	17	10,70	3,29			
	Eşi Ölmüş	4	14,75	4,57			
	Boşanmış	2	6,00	1,41			
Kadının Rolleri	Bekar	1052	10,44	2,88	2.688	.045*	Evli ve Boşanmış
	Evli	17	11,64	2,64			
	Eşi Ölmüş	4	13,00	5,65			
	Boşanmış	2	7,50	0,70			
Sadakat	Bekar	1052	6,96	2,22	3.817	.010*	Evli ve Eşi ölmüş
	Evli	17	5,58	2,37			
	Eşi Ölmüş	4	9,25	2,21			
	Boşanmış	2	5,50	2,12			

Tablo 11'de medeni durum değişkenine göre aile değerleri ve alt boyutları açısından ANOVA testi gerçekleştirilmiştir. Medeni duruma göre genel aile değerleri, evliliğe bakış, kadının rolleri ve sadakat alt boyutlarında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Yapılan Tukey testine göre aile değerlerinde bekar ve eşi ölmüş; sadakat alt boyutunda ise evli ve eşi ölmüş grupları arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Kadının Rolleri alt boyutuna ilişkin ise anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek adına Games Howell testi yapılmış olup evli ve boşanmış grupları arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Buna göre eşi ölmüş olanların aile değerlerine ve evliliğe bakışının daha olumlu olduğu anlaşılmıştır. Evlilerin geleneksel kadın rollerine daha olumlu yaklaştığı görülürken eşi ölmüş olanlar, eşler arasında sadakatin olması gerektiğine dair daha olumlu bir bakış açısına sahiptir.

Tablo 12: Öğrenim Görülen Üniversiteye Göre Aile Değerleri Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Üniversite	N	Ortalama	Standart Sapma	F	P	Anlamlı Fark Grupları
Anne Çocuk İlişkisi	Gazi	228	13,99	2,45	2,495	.041*	Hacettepe ve Ankara
	Hacettepe	203	14,43	2,66			
	Ankara	205	13,68	2,49			
	Ankara YBU	215	13,80	2,86			
	Sağlık Bilimleri	224	13,85	2,63			
Cinselliğe Bakış	Gazi	228	11,92	2,57	3,138	.014*	Gazi, Hacettepe ve Ankara
	Hacettepe	203	12,67	2,58			
	Ankara	205	12,63	2,59			
	Ankara YBU	215	12,22	2,62			
	Sağlık Bilimleri	224	12,19	2,66			
Çocuğun Değeri	Gazi	228	15,89	2,74	3,511	.007*	Gazi, Hacettepe ve Ankara
	Hacettepe	203	15,07	2,60			
	Ankara	205	15,10	2,63			
	Ankara YBU	215	15,65	3,06			
	Sağlık Bilimleri	224	15,35	2,85			
Sosyo-Ekonomik Değer	Gazi	228	14,35	2,71	2,832	.024*	Gazi ve Hacettepe
	Hacettepe	203	13,52	2,78			
	Ankara	205	14,09	2,91			
	Ankara YBU	215	13,98	2,88			
	Sağlık Bilimleri	224	14,27	2,80			
Farklı Yaklaşımlar	Gazi	228	14,33	3,66	4,191	.002*	Gazi, Hacettepe ve Ankara
	Hacettepe	203	15,40	3,34			
	Ankara	205	15,25	3,53			
	Ankara YBU	215	14,64	3,53			
	Sağlık Bilimleri	224	14,44	3,17			
	Gazi	228	16,69	4,11	7,666	.000*	

Geleneksel Aile Değerleri	Hacettepe	203	14,67	4,59			Hacettepe ve Gazi
	Ankara	205	15,59	4,40			
	Ankara YBU	215	16,40	4,31			
	Sağlık Bilimleri	224	16,40	4,27			
Kadının Rolleri	Gazi	228	10,39	2,98	2,853	.023*	Hacettepe ve YBU
	Hacettepe	203	10,02	2,64			
	Ankara	205	10,44	2,85			
	Ankara YBU	215	10,96	3,06			
	Sağlık Bilimleri	224	10,49	2,84			
Şiddet	Gazi	228	2,29	0,93	2,987	.018*	YBU ve Hacettepe
	Hacettepe	203	2,20	0,75			
	Ankara	205	2,38	1,17			
	Ankara YBU	215	2,54	1,26			
	Sağlık Bilimleri	224	2,34	1,16			

Aile değerleri ve alt boyutlarının öğrenim görülen üniversiteye göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi için yapılan ANOVA testi Tablo 12'de paylaşılmaktadır. Buna göre; anne-çocuk ilişkisi, cinselliğe bakış, çocuğun değeri, sosyo-ekonomik değer, farklı yaklaşımlar, geleneksel aile değerleri, kadının rolleri ve şiddet alt boyutlarında öğrenim görülen üniversiteye göre anlamlı fark belirlenmiştir ($p<0.05$). Yapılan Tukey testine göre; anne-çocuk ilişkisi Hacettepe ve Ankara üniversiteleri, cinselliğe bakış, çocuğun değeri ve farklı yaklaşımlar Gazi, Ankara ve Hacettepe üniversiteleri, sosyo-ekonomik değer Gazi ve Hacettepe üniversiteleri, geleneksel aile değerleri Hacettepe ve Gazi, Ankara YBU, Sağlık Bilimleri üniversiteleri, kadının rolleri Hacettepe ve Ankara YBU, şiddet alt boyutunda ise Ankara YBU ve Hacettepe üniversiteleri arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Hacettepe Üniversitesi öğrencileri anne-çocuk ilişkisinin önemli olduğu ve cinselliğin özgürce yaşanması konusunda Ankara Üniversitesi öğrencileri ile benzeşirken Gazi Üniversitesi öğrencilerine kıyasla daha olumlu bir tutum sergilemektedir. Çocuğun değeri Gazi Üniversitesi öğrencilerinde Hacettepe ve Ankara Üniversitesi öğrencilerine göre daha yüksek ve farklıdır. Ailenin sosyo-ekonomik bir değer olarak ele alınması konusunda Gazi Üniversitesi öğrencileri Hacettepe Üniversitesi öğrencilerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Ailede farklı yaklaşımlar konusunda da Hacettepe ve Ankara Üniversitesi öğrencileri daha olumlu bir bakışa sahip olup Gazi Üniversitesi öğrencileri ile farklılaşmaktadırlar. Geleneksek aile değerlerinin Gazi Üniversitesi öğrencilerinde Hacettepe Üniversitesi öğrencilerine göre daha olumlu karşılandığı; kadının rolleri kapsamında ise Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi öğrencilerinin daha geleneksel bir bakış açısını yansıttıkları anlaşılmıştır. Son olarak da aile mutluluğu için aile içinde şiddetin değerlendirilmesinde Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi öğrencileri Hacettepe Üniversitesi öğrencilerine göre daha olumlu bakış açısıyla ayrışmışlardır.

Tablo 13: Öğrenim Görülen Üniversiteye Göre Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişken	Üniversite	N	Ortalama	Standart Sapma	F	P	Anlamlı Fark Grupları
Evlilik İlişkisi İnançları	Gazi	228	42,92	10,84	6,571	.000*	YBU ve Hacettepe, Ankara, SBU
	Hacettepe	203	40,56	8,73			
	Ankara	205	41,42	11,06			
	Ankara YBU	215	45,42	11,79			
	Sağlık Bilimleri	224	42,44	9,43			
Kök Aileye Bağımlılık	Gazi	228	13,96	4,93	6,126	.000*	YBU ve Gazi, Hacettepe, Ankara, SBU
	Hacettepe	203	12,95	4,12			
	Ankara	205	13,68	5,02			
	Ankara YBU	215	15,24	5,62			
	Sağlık Bilimleri	224	13,79	4,46			
Ben-Biz Dengesi	Gazi	228	8,67	3,36	2,621	.034*	Hacettepe ve YBU
	Hacettepe	203	8,36	2,63			
	Ankara	205	8,74	3,26			
	Ankara YBU	215	9,33	3,57			
	Sağlık Bilimleri	224	8,66	2,90			
Duygu Yönetimi	Gazi	228	11,80	3,08	3,709	.005*	Ankara ve YBU
	Hacettepe	203	11,67	2,67			
	Ankara	205	11,15	2,90			
	Ankara YBU	215	12,24	3,07			
	Sağlık Bilimleri	224	11,77	2,85			
Cinsel Hayat	Gazi	228	8,47	3,02	4,525	.001*	Hacettepe ile Gazi ve YBU
	Hacettepe	203	7,57	2,74			
	Ankara	205	7,84	2,98			
	Ankara YBU	215	8,60	3,10			
	Sağlık Bilimleri	224	8,21	2,82			

Tablo 13'e göre katılımcıların evlilik ilişkisi inançları ve alt boyutları öğrenim görülen üniversiteye göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0.05$). Yapılan Tukey testine göre evlilik ilişkisi inançları Ankara YBU ile Hacettepe, Ankara ve Sağlık Bilimleri Üniversiteleri ile, kök aileye bağımlılık Ankara YBU ve diğer tüm üniversiteler ile, ben-biz dengesi Hacettepe ve Ankara YBU ile, duygu yönetimi Ankara ve

Ankara YBU ile cinsel hayat ise Hacettepe ve Gazi, Ankara YBU ile anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi öğrencilerinin evlilik ilişkisi inançları ve diğer alt boyutların tamamında en fazla işlevsel olmayan inançlara sahip oldukları anlaşılmıştır.

Tablo 14: Sınıf Düzeyine Göre Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişken	Sınıf	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p	Anlamlı Fark Grupları
Evlilik İlişkisi İnançları	Hazırlık	33	43,63	11,39	2,792	.025*	Birinci ve Üçüncü sınıf
	1. Sınıf	363	43,76	10,28			
	2. Sınıf	340	42,67	11,10			
	3. Sınıf	212	41,06	9,19			
	4. Sınıf	127	41,32	11,36			
Cinsel Hayat	Hazırlık	33	8,6061	3,17	5,764	.000*	Birinci ile üçüncü ve dördüncü sınıf
	1. Sınıf	363	8,6336	2,97			
	2. Sınıf	340	8,1706	2,99			
	3. Sınıf	212	7,5377	2,71			
	4. Sınıf	127	7,6850	2,95			

Tablo 14'e göre cinsel hayat alt boyutunda öğrenim görülen sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık olduğu anlaşılmaktadır ($p<0.05$). Yapılan Tukey testine göre de birinci ve üçüncü, dördüncü sınıf öğrencileri arasında anlamlı farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Buna göre evlilik ilişkisi inançlarına dair işlevsel olmayan inançların birinci sınıflarda üçüncü sınıflara göre anlamlı farklılaştığı görülmektedir. Ayrıca cinsel hayat alt boyutunda birinci sınıf öğrencilerinin üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerine kıyasla işlevsel olmayan inançlarının daha yaygın olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 15: Bölüme Göre Aile Değerleri Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Bölüm	N	Ortalama	Standart Sapma	F	P	Anlamlı Fark Grupları
Anne Çocuk İlişkisi	Beslenme ve D.	105	13,55	2,36	2,889	.001*	Odyoloji ve Beslenme, Fizik Tedavi Rehabilitasyon, Sosyal Hizmet
	Fizik Tedavi R.	164	13,94	2,45			
	Odyoloji	36	15,50	2,38			
	Dil ve Konuşma T.	5	17,20	3,96			
	Sosyal Hizmet	238	13,60	2,62			
	Çocuk Gelişimi	96	13,92	2,45			
	Ergoterapi	79	14,15	2,75			
	Hemşirelik	111	14,10	2,89			
	Sağlık Yönetimi	32	13,93	2,92			
	Ortez ve Protez	38	13,73	2,58			
	Diğer	171	14,12	2,63			
Duygusal Bağ	Beslenme ve D.	105	10,75	1,69	1,907	.041*	Sosyal Hizmet ve
	Fizik Tedavi R.	164	10,96	2,05			
	Odyoloji	36	10,88	1,63			
	Dil ve Konuşma T.	5	10,00	1,41			
	Sosyal Hizmet	238	10,58	2,07			

	Çocuk Gelişimi	96	11,17	2,10			Diğer
	Ergoterapi	79	10,79	1,95			
	Hemşirelik	111	11,21	2,24			
	Sağlık Yönetimi	32	11,15	1,48			
	Ortez ve Protez	38	11,23	1,61			
	Diğer	171	11,24	1,90			
Sosyo-Ekonomik Değer	Beslenme ve D.	105	13,98	2,59	2,054	.026*	
	Fizik Tedavi R.	164	13,90	2,74			
	Odyoloji	36	14,75	2,55			Ergoterapi ve Ortez-Protez
	Dil ve Konuşma T.	5	12,20	1,30			
	Sosyal Hizmet	238	14,15	2,67			
	Çocuk Gelişimi	96	13,94	3,21			
	Ergoterapi	79	13,40	2,84			
	Hemşirelik	111	14,47	2,85			
	Sağlık Yönetimi	32	14,15	2,52			
	Ortez ve Protez	38	15,28	2,99			
	Diğer	171	13,82	3,00			
Farklı Yaklaşımlar	Beslenme ve D.	105	15,41	3,70	2,106	.022*	
	Fizik Tedavi R.	164	14,78	3,72			
	Odyoloji	36	14,52	3,29			Ortez-Protez ve Beslenme, Sosyal Hizmet, Çocuk Gelişimi
	Dil ve Konuşma T.	5	14,60	3,13			
	Sosyal Hizmet	238	14,86	3,55			
	Çocuk Gelişimi	96	15,33	3,06			
	Ergoterapi	79	14,94	3,58			
	Hemşirelik	111	14,17	3,42			
	Sağlık Yönetimi	32	14,87	3,52			
	Ortez ve Protez	38	12,92	2,45			
	Diğer	171	14,84	3,26			
Geleneksel Aile Değerleri	Beslenme ve D.	105	15,61	4,31	2,051	.026*	
	Fizik Tedavi R.	164	16,06	4,31			
	Odyoloji	36	15,08	4,78			
	Dil ve Konuşma T.	5	14,80	5,67			Ergoterapi ve Ortez-Protez
	Sosyal Hizmet	238	16,06	4,24			
	Çocuk Gelişimi	96	15,34	4,57			
	Ergoterapi	79	14,82	4,27			
	Hemşirelik	111	16,80	4,00			
	Sağlık Yönetimi	32	16,59	5,36			
	Ortez ve Protez	38	17,63	3,68			

	Diğer	171	16,12	4,57			
Kadının Rolleri	Beslenme ve D.	105	10,37	2,52	2,557	.005*	Sosyal Hizmet ile Hemşirelik ve Ortez-Protez
	Fizik Tedavi R.	164	10,62	2,90			
	Odyoloji	36	10,80	3,44			
	Dil ve Konuşma T.	5	9,00	2,34			
	Sosyal Hizmet	238	10,08	2,87			
	Çocuk Gelişimi	96	10,37	2,99			
	Ergoterapi	79	9,98	2,59			
	Hemşirelik	111	11,17	3,07			
	Sağlık Yönetimi	32	11,06	2,75			
	Ortez ve Protez	38	11,78	2,75			
	Diğer	171	10,29	2,90			
Şiddet	Beslenme ve D.	105	2,13	0,41	3,166	.001*	Hemşirelik ve Beslenme
	Fizik Tedavi R.	164	2,32	1,021			
	Odyoloji	36	2,30	0,85			
	Dil ve Konuşma T.	5	2,40	0,89			
	Sosyal Hizmet	238	2,27	0,97			
	Çocuk Gelişimi	96	2,46	1,42			
	Ergoterapi	79	2,26	0,98			
	Hemşirelik	111	2,81	1,64			
	Sağlık Yönetimi	32	2,28	0,58			
	Ortez ve Protez	38	2,63	1,42			
	Diğer	171	2,26	0,85			

Tablo 15'te öğrencisi olunan bölüme göre aile değerleri ve alt boyutlarında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için yapılan ANOVA testi paylaşılmaktadır. Buna göre anne-çocuk ilişkisi, duygusal bağ, sosyo-ekonomik değer, farklı yaklaşımlar, geleneksel aile değerleri, kadının rolleri ve şiddet alt boyutlarında öğrencisi olunan bölüme göre anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Yapılan Tukey testine göre anne-çocuk ilişkisinde Odyoloji ile Beslenme, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon ve Sosyal Hizmet arasında, sosyo-ekonomik değerde Ergoterapi ile Ortez-Protez arasında, farklı yaklaşımlarda Ortez-Protez ile Beslenme, Sosyal hizmet ve Çocuk Gelişimi arasında, geleneksel aile değerlerinde Ergoterapi ile Ortez-Protez arasında, kadının rollerinde Sosyal hizmet ile Hemşirelik ve Ortez-Protez arasında, şiddet alt boyutunda ise Hemşirelik ve Beslenme bölümleri arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Ayrıca duygusal bağ alt boyutunda da Sosyal hizmet öğrencileri ile sınıflandırma içerisinde yer almayan Diğer bölüm öğrencileri arasında anlamlı fark olduğu yapılan Scheffe testi ile anlaşılmıştır. Buna göre anne-çocuk ilişkisinde odyoloji, aile üyeleriyle duygusal bağda diğer bölüm öğrencileri, ailenin sosyo-ekonomik bir değer olarak algılanmasında ortez-protez öğrencilerinin daha olumlu bir tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Geleneksel aile değerleri ve farklı yaklaşımlara aile işleyişinde yer verilmemesi yönündeki tutumlar ortez-protez öğrencilerinde toplanmaktadır. Ortez-protez ve hemşirelik öğrencileri geleneksel kadın rollerine daha olumlu yaklaşırken sosyal hizmet öğrencileri ile farklılık göstermektedirler. Aile mutluluğu için aile içi şiddete dair görüşlerde ise hemşirelik öğrencileri beslenme ve diyetetik öğrencilerine göre olumlu bir tutum sergilemekte ve farklılaşmaktadır.

Tablo 16: Bölüme Göre Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişken	Bölüm	N	Ortalama	Standart Sapma	F	P	Anlamlı Fark Grupları
Evlilik İlişkisi İnançları	Beslenme ve D.	105	41,28	8,88	5,449	.000*	Hemşirelik ile Beslenme, Fizik Tedavi Rehabilitasyon, Sosyal Hizmet, Çocuk Gelişimi, Ergoterapi ve diğer
	Fizik Tedavi R.	164	43,06	10,63			
	Odyoloji	36	45,38	9,79			
	Dil ve Konuşma T.	5	47,20	27,48			
	Sosyal Hizmet	238	40,48	10,98			
	Çocuk Gelişimi	96	40,59	10,44			
	Ergoterapi	79	42,63	8,97			
	Hemşirelik	111	48,05	12,84			
	Sağlık Yönetimi	32	41,59	9,85			
	Ortez ve Protez	38	45,86	9,49			
	Diğer	171	42,17	8,04			
Kök Aileye Bağımlılık	Beslenme ve D.	105	13,35	4,21	5,388	.000*	Hemşirelik ile Beslenme, Fizik Tedavi Rehabilitasyon, Sosyal Hizmet, Çocuk Gelişimi, Ergoterapi, Sağlık Yönetimi ve diğer
	Fizik Tedavi R.	164	14,14	4,98			
	Odyoloji	36	14,86	4,98			
	Dil ve Konuşma T.	5	16,20	10,70			
	Sosyal Hizmet	238	13,32	4,79			
	Çocuk Gelişimi	96	12,91	4,93			
	Ergoterapi	79	13,79	4,41			
	Hemşirelik	111	16,71	6,00			
	Sağlık Yönetimi	32	13,31	3,60			
	Ortez ve Protez	38	15,05	4,57			
	Diğer	171	13,42	4,21			
Ben-Biz Dengesi	Beslenme ve D.	105	8,33	2,67	3,496	.000*	Hemşirelik ile Beslenme, Fizik Tedavi Rehabilitasyon, Sosyal Hizmet ve diğer
	Fizik Tedavi R.	164	8,76	3,21			
	Odyoloji	36	9,27	3,05			
	Dil ve Konuşma T.	5	9,20	6,26			
	Sosyal Hizmet	238	8,11	3,25			
	Çocuk Gelişimi	96	8,67	3,04			
	Ergoterapi	79	8,82	2,81			
	Hemşirelik	111	10,09	3,84			
	Sağlık Yönetimi	32	8,93	3,51			
	Ortez ve Protez	38	9,44	2,91			
	Diğer	171	8,76	2,72			
Duygu Yönetimi	Beslenme ve D.	105	11,93	2,60	2,210	.015*	
	Fizik Tedavi R.	164	11,87	2,97			
	Odyoloji	36	12,16	3,01			

	Dil ve Konuşma T.	5	11,20	4,96			Sosyal Hizmet ve Hemşirelik
	Sosyal Hizmet	238	11,12	3,16			
	Çocuk Gelişimi	96	11,26	3,16			
	Ergoterapi	79	11,92	2,69			
	Hemşirelik	111	12,29	3,23			
	Sağlık Yönetimi	32	11,56	2,38			
	Ortez ve Protez	38	12,36	2,62			
	Diğer	171	11,95	2,51			
Cinsel Hayat	Beslenme ve D.	105	7,66	2,95	2,581	.004*	Beslenme ile Dil ve Konuşma Terapisi
	Fizik Tedavi R.	164	8,28	3,10			
	Odyoloji	36	9,08	3,14			
	Dil ve Konuşma T.	5	10,60	6,46			
	Sosyal Hizmet	238	7,92	2,77			
	Çocuk Gelişimi	96	7,73	3,09			
	Ergoterapi	79	8,08	2,75			
	Hemşirelik	111	8,95	3,13			
	Sağlık Yönetimi	32	7,78	3,09			
	Ortez ve Protez	38	9,00	2,95			
	Diğer	171	8,03	2,63			

Tablo 16'da evlilik ilişkisi inançları ve alt boyutlarının öğrenim görülen bölüme göre anlamlı farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır ($p<0.05$). Yapılan Tukey testine göre hemşirelik bölümü öğrencilerinin büyük ölçüde diğer bölümlere kıyasla anlamlı fark gösterdiği anlaşılmaktadır. Evlilik ilişkisi inançları, kök aileye bağımlılık, ben-biz dengesi ve duygu yönetiminde hemşirelik öğrencilerinin işlevsel olmayan inançlarının çok daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Cinsel hayat alt boyutunda ise dil ve konuşma terapisi öğrencilerinin beslenme ve diyetetik öğrencilerinden farklılaştığı ve işlevsel olmayan inançlara sahip oldukları belirlenmiştir.

Tablo 17: Anne Eğitim Durumuna Göre Aile Değerleri Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Anne Eğitimi	N	Ortalama	Standart Sapma	F	P	Anlamlı Fark Grupları
Cinselliğe Bakış	Okur- yazar değil	39	11,89	2,52	3,197	.013*	İlkokul ile Üniversite ve üstü
	İlkokul	404	12,02	2,46			
	Ortaokul	177	12,35	2,81			
	Lise	295	12,47	2,67			
	Üniversite ve üstü	160	12,81	2,62			
Farklı Yaklaşımlar	Okur- yazar değil	39	13,17	2,65	7,067	.000*	Okur-yazar değil ile Lise ve Üniversite ve üstü
	İlkokul	404	14,37	3,41			
	Ortaokul	177	14,81	3,49			
	Lise	295	15,08	3,36			

	Üniversite ve üstü	160	15,71	3,71			İlkokul ve Üniversite ve üstü
Geleneksel Aile Değerleri	Okur- yazar değil	39	17,53	4,38	3,173	.013*	Okur-yazar değil İle Üniversite ve üstü
	İlkokul	404	16,20	4,17			
	Ortaokul	177	15,82	4,71			
	Lise	295	16,05	4,44			
	Üniversite ve üstü	160	15,10	4,33			

Tablo 17 incelendiğinde katılımcıların cinselliğe bakış, farklı yaklaşımlar ve geleneksel aile değerleri alt boyutları anne eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0.05$). Tukey testine göre cinselliğe bakışta ilkokul ve üniversite mezunu arasında, farklı yaklaşımlarda okuryazar olmayanlar ile lise-üniversite ve ilkokul ve üniversite mezunu arasında, geleneksel aile değerlerinde ise okuryazar olmayanlar ile üniversite mezunu arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Buna göre annesi üniversite ve üstü mezuniyete sahip olan öğrenciler anneleri ilkokul mezunu olan öğrencilere göre cinselliğin daha özgürce yaşanması gerektiği yönünde farklılaşmaktadırlar. Farklı yaklaşımlar sergilenmesi konusunda annesi üniversite ve üstü mezun olanların daha olumlu bir tutuma sahip oldukları özellikle annesi okur-yazar olmayan ve ilkokul mezunu olanlara göre farklılaştığı anlaşılmıştır. Geleneksel aile değerlerinin ise annesi okur-yazar olmayan öğrencilerin, annesi üniversite ve üstü mezuniyete sahip olan öğrencilere kıyasla daha olumlu bir tutum sergiledikleri belirlenmiştir.

Tablo 18: Baba Eğitim Durumuna Göre Aile Değerleri Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Baba Eğitimi	N	Ortalama	Standart Sapma	F	P	Anlamlı Fark Grupları
Cinselliğe Bakış	Okur- yazar değil	7	11,42	2,07	3,704	.005*	Üniversite ve üstü ile ilkokul
	İlkokul	260	11,89	2,45			
	Ortaokul	175	12,59	2,79			
	Lise	336	12,22	2,54			
	Üniversite ve üstü	297	12,64	2,69			
Farklı Yaklaşımlar	Okur- yazar değil	7	14,28	5,40	6,931	.000*	İlkokul, ile Üniversite ve üstü
	İlkokul	260	13,96	3,39			
	Ortaokul	175	15,09	3,60			
	Lise	336	14,72	3,37			
	Üniversite ve üstü	297	15,45	3,39			
Geleneksel Aile Değerleri	Okur- yazar değil	7	18,57	4,89	3,402	.009*	Okuryazar değil ile Üniversite ve üstü Üniversite ve üstü ile ilkokul
	İlkokul	260	16,66	4,34			
	Ortaokul	175	15,90	4,33			
	Lise	336	15,94	4,37			
	Üniversite ve üstü	297	15,42	4,39			

Tablo 18 incelendiğinde katılımcıların cinselliğe bakış, farklı yaklaşımlar ve geleneksel aile değerleri alt boyutları baba eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0.05$). Tukey testine göre cinselliğe bakışta ilkokul ve üniversite mezunu arasında, farklı yaklaşımlarda ilkokul ve üniversite mezunu arasında, geleneksel aile değerlerinde ise okuryazar olmayanlar ile üniversite mezunu ve ilkokul ile üniversite mezunları arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Buna göre cinselliğe bakışın babası üniversite mezunu olanlarda ilkokul mezunu olanlara göre olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ailenin geleneksel olarak değerlendirilmesinde babası üniversite ve üstü mezun olanlar olumsuz bir tutuma sahip iken ailedeki farklı yaklaşımlarda diğerlerine göre olumlu olarak ayrışmaktadır.

Tablo 19: Kardeş Sayısına Göre Aile Değerleri Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Kardeş Sayısı	N	Ortalama	Standart Sapma	F	P	Anlamlı Fark Grupları
Cinselliğe Bakış	1	169	13,17	2,63	6,111	.000*	1 ve 2, 3, 4, 5 ve üstü
	2	352	12,28	2,53			
	3	343	12,15	2,62			
	4	130	12,01	2,56			
	5 ve üstü	81	11,81	2,68			
Duygusal Bağ	1	169	10,84	2,07	2,774	.026*	2 ve 5 ve üstü
	2	352	10,80	1,98			
	3	343	10,91	1,92			
	4	130	11,15	2,09			
	5 ve üstü	81	11,54	1,79			
Farklı Yaklaşımlar	1	169	16,07	3,35	8,298	.000*	1 ve 2, 3, 4, 5 ve üstü
	2	352	14,81	3,56			
	3	343	14,55	3,34			
	4	130	14,23	3,54			
	5 ve üstü	81	13,98	3,11			
Geleneksel Aile Değerleri	1	169	14,97	4,74	4,214	.002*	1 ve 3, 5 ve üstü
	2	352	15,73	4,25			
	3	343	16,46	4,20			
	4	130	16,26	4,52			
	5 ve üstü	81	16,65	4,39			
Kadının Rolleri	1	169	10,10	2,76	2,533	.039*	1 ve 5 ve üstü
	2	352	10,33	3,04			
	3	343	10,63	2,74			
	4	130	10,38	2,70			
	5 ve üstü	81	11,22	3,32			
Şiddet	1	169	2,36	1,10	2,776	.026*	5 ve üstü ile 2, 3
	2	352	2,29	,99			
	3	343	2,33	,99			
	4	130	2,33	,97			
	5 ve üstü	81	2,72	1,68			

Tablo 19'da katılımcıların cinselliğe bakış, duygusal bağ, farklı yaklaşımlar, geleneksel aile değerleri, kadının rolleri ve şiddet alt boyutlarının kardeş sayısına göre anlamlı fark gösterdiği belirlenmiştir ($p<0.05$). Yapılan Tukey testine göre; cinselliğe bakış ve farklı yaklaşımlarda tek çocuk olmakla diğer

tüm gruplar arasında, duygusal bağda iki kardeş ve beş ve üstü kardeş olmak arasında, geleneksel aile değerlerinde tek çocuk olmakla üç ve beş ve üstü kardeş olmak arasında, kadının rollerinde tek çocuk olmakla beş ve üstü kardeş olmak arasında, şiddet alt boyutunda ise beş ve üstü ile iki ve üç kardeş olmak arasında anlamlı fark belirlenmiştir. Buna göre tek çocuk olanların cinselliğin özgürce yaşanması yönünde olumlu yaklaştığı, geleneksel aile değerlerine daha mesafeli, farklı yaklaşımlar konusunda daha olumlu bir tutuma sahip oldukları ve ayrıştıkları ifade edilebilir. Kendisi dahil 5 ve daha fazla kardeş olan öğrenciler 2 kardeş olanlarla farklılık göstermekte ve ailede duygusal bağa olumlu olarak yaklaşmaktadırlar. Yine 5 ve daha fazla kardeş olanlarda tek çocuk olanlara kıyasla geleneksel kadın rollerine olumlu bir yaklaşım sergilenmektedir. 2 ve 3 kardeş olanlar ile 5 ve üstü kardeş olanlar aile mutluluğu için şiddet konusunda farklılaşmakta; 5 ve üstü kardeş olanlar aile mutluluğu gerekçesi ile aile içi şiddeti daha meşru olarak değerlendirmektedirler.

Tablo 20: Kardeş Sayısına Göre Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişken	Kardeş Sayısı	N	Ortalama	Standart Sapma	F	P	Anlamlı Fark Grupları
Cinsel Hayat	1	169	7,77	3,00	3,135	.014*	1 ile 5 ve üstü
	2	352	7,95	2,90			
	3	343	8,21	2,91			
	4	130	8,57	3,10			
	5 ve üstü	81	8,91	2,91			

Tablo 20'ye göre kardeş sayısına göre cinsel hayat alt boyutunda tek çocuk olmakla beş ve üstü kardeşe sahip olmak arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Buna göre kendisi dahil 5 ve üstü kardeş olanların cinsel hayata yönelik işlevsel olmayan inançlarının daha fazla olduğu ve tek çocuk olanlardan farklılaştığı anlaşılmaktadır.

Tablo 21: Anne ve Baba Hayatta Olma Durumuna Göre Aile Değerleri Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Anne-Baba Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p	Anlamlı Fark Grupları
Anne Çocuk İlişkisi	Sadece annem yaşıyor	30	15,20	2,26	3,247	.021*	Sadece annem yaşıyor ve Her ikisi de yaşıyor
	Sadece babam yaşıyor	10	14,30	2,45			
	İkisi de yaşamıyor	4	16,00	3,55			
	Her ikisi de yaşıyor	1031	13,90	2,63			
Sadakat	Sadece annem yaşıyor	30	7,10	2,65	3,278	.020*	İkisi de yaşamıyor ve Sadece babam yaşıyor
	Sadece babam yaşıyor	10	5,30	1,94			
	İkisi de yaşamıyor	4	9,25	1,50			
	Her ikisi de yaşıyor	1031	6,94	2,22			

Tablo 21 incelendiğinde katılımcıların anne-çocuk ilişkisi ve sadakat alt boyutları anne-baba hayatta olma durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0.05$). Tukey testine göre anne-çocuk ilişkisinde sadece annesi hayatta olanlar ile her iki ebeveyni de yaşayanlar arasında ve sadakat alt

boyutunda her iki ebeveyni yaşamayanlarla sadece babası hayatta olanlar arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Buna göre sadece annesi yaşayan öğrencilerin her iki ebeveyni yaşayan öğrencilerden farklılaştığı ve anne-çocuk ilişkisine sadece annesi yaşayanların daha olumlu yaklaştığı anlaşılmaktadır. Eşler arasında sadakat olmasına dair ebeveynlerinin her ikisi de yaşamayanlar olumlu olarak sadece babası yaşayanlara göre farklılaşmaktadır.

Tablo 22: Aile Türüne Göre Aile Değerleri Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Aile Türü	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p	Anlamlı Fark Grupları
Cinselliğe Bakış	Çekirdek	890	12,33	2,56	3,766	.010*	Geniş ve Parçalanmış
	Geniş	135	11,85	2,78			
	Parçalanmış	44	13,20	2,84			
	Yeniden birleşmiş	6	13,83	2,78			
Farklı Yaklaşımlar	Çekirdek	890	14,81	3,43	9,361	.000*	Parçalanmış, Çekirdek ve Geniş
	Geniş	135	13,91	3,54			
	Parçalanmış	44	16,77	3,19			
	Yeniden birleşmiş	6	17,83	3,31			
Geleneksel Aile Değerleri	Çekirdek	890	15,93	4,35	3,115	.025*	Geniş ve Parçalanmış
	Geniş	135	16,80	4,67			
	Parçalanmış	44	14,65	3,97			
	Yeniden birleşmiş	6	14,83	2,48			
Kadının Rolleri	Çekirdek	890	10,35	2,91	5,564	.001*	Geniş, Çekirdek ve Parçalanmış
	Geniş	135	11,27	2,77			
	Parçalanmış	44	9,97	2,15			
	Yeniden birleşmiş	6	12,66	3,88			

Tablo 22'de katılımcıların cinselliğe bakış, farklı yaklaşımlar, geleneksel aile değerleri ve kadının rolleri alt boyutları aile türüne göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0.05$). Yapılan Tukey testine göre; cinselliğe bakış ve geleneksel aile değerlerinde geniş ve parçalanmış aile arasında, farklı yaklaşımlarda geniş ve diğer tüm aile gruplarında ve parçalanmış ile geniş ve çekirdek aile arasında, kadının rollerinde ise geniş ile çekirdek ve parçalanmış aile grupları arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Buna göre parçalanmış ailelerde cinselliğin daha özgürce yaşanmasına dair görüş geniş ailelere göre farklılaşmaktadır. Yeniden birleşmiş ve parçalanmış ailelerde farklı yaklaşımlara daha olumlu yaklaşıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Geleneksel aile değerleri kapsamında parçalanmış aileler geniş ailelere göre daha geleneksel olmayan bir tutumla yaklaşarak farklılaşmaktadır. Kadının geleneksel rollerini sürdürmesi gerektiğine dair düşünce geniş ailede daha yaygın iken çekirdek ve parçalanmış aile örgütlenmelerine göre farklılaşmaktadır.

Tablo 23: Aile Türüne Göre Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişken	Aile Türü	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p	Anlamlı Fark Grupları
Evlilik İlişkisi İnançları	Çekirdek	890	42,36	10,39	4,471	.004*	Geniş Aile ile Çekirdek ve Parçalanmış
	Geniş	135	45,18	11,40			
	Parçalanmış	44	39,13	9,33			
	Yeniden birleşmiş	6	43,00	12,32			
Kök Aileye Bağımlılık	Çekirdek	890	13,83	4,78	3,851	.009*	Geniş Aile ile Çekirdek ve Parçalanmış
	Geniş	135	15,10	5,64			
	Parçalanmış	44	12,63	4,50			
	Yeniden birleşmiş	6	12,66	5,98			
Ben-Biz Dengesi	Çekirdek	890	8,66	3,16	4,384	.004*	Geniş Aile ile Çekirdek ve Parçalanmış
	Geniş	135	9,48	3,30			
	Parçalanmış	44	8,04	2,76			
	Yeniden birleşmiş	6	11,00	3,09			
Cinsel Hayat	Çekirdek	890	8,16	2,95	3,604	.013*	Parçalanmış ile çekirdek ve geniş aile
	Geniş	135	8,54	2,97			
	Parçalanmış	44	6,86	2,74			
	Yeniden birleşmiş	6	7,83	3,60			

Tablo 23 incelendiğinde duygu yönetimi alt boyutu dışında aile türüne göre anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Gruplar arasındaki farkın nereden kaynaklandığını belirlemek adına gerçekleştirilen Tukey testine göre ise evlilik ilişkisi inançları, kök aileye bağımlılık ve ben-biz dengesinde geniş ile çekirdek ve parçalanmış aileler arasında, cinsel hayat ise parçalanmış ile çekirdek ve geniş aile grupları arasında aile türüne göre anlamlı farklılık ortaya konulmuştur. Buna göre evlilik ilişkisi inançları, kök aileye bağımlılık ve ben-biz dengesinde geniş aile örgütlenmesinin işlevsel olmayan inançlarının çekirdek ve parçalanmış aileden farklılaştığı ve daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Cinsel hayat alt boyutunda ise parçalanmış ailelerin çekirdek ve geniş aileye göre daha işlevsel olmayan inanca sahip olduğu belirlenmiştir.

Tablo 24: Ailenin Ortalama Aylık Gelirine Göre Aile Değerleri Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Aylık Gelir	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p	Anlamlı Fark Grupları
Cinselliğe Bakış	5500 TL ve altı	190	12,01	2,51	4,147	.002*	20001 TL ve üstü ile 5500 altı, 5501-10000
	5501-10.000 TL	422	12,11	2,66			
	10.001-15.000 TL	244	12,56	2,57			

	15.001-20.000 TL	133	12,38	2,33			
	20.001 TL ve üstü	86	13,16	2,97			
Geleneksel Aile Değerleri	5500 TL ve altı	190	16,58	4,32	2,755	.027*	5500 ve altı ile 15001-20000 TL
	5501-10.000 TL	422	16,09	4,26			
	10.001-15.000 TL	244	16,03	4,43			
	15.001-20.000 TL	133	15,21	4,72			
	20.001 TL ve üstü	86	15,17	4,30			
Kadının Rolleri	5500 TL ve altı	190	10,49	3,08	2,597	.035*	15001-20000 TL ile 5500 ve altı, 10001-15000
	5501-10.000 TL	422	10,60	2,74			
	10.001-15.000 TL	244	10,59	3,04			
	15.001-20.000 TL	133	9,72	2,37			
	20.001 TL ve üstü	86	10,52	3,37			

Tablo 24'te ailenin ortalama aylık gelirine göre cinselliğe bakış, geleneksel aile değerleri ve kadının rolleri ailenin ortalama aylık gelirine göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0.05$). Tukey testi sonucuna göre; cinselliğe bakışta 20001 TL ve üstü ile 5500 altı ve 5501-10000 TL arasında, geleneksel aile değerlerinde 5500 ve altı ile 15001-20000 TL arasında, kadının rollerinde ise 15001-20000 TL ile 5500 ve altı ve 10001-15000 TL grupları arasında anlamlı fark belirlenmiştir. Buna göre cinselliğe bakışın 20001 TL ve üstü gelire sahip olanlarda daha olumlu olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca geleneksel aile değerlerinde 5500 TL ve altı gelir grubundakilerinde daha olumlu bir tutuma sahip oldukları; kadının geleneksel rollerinde ise 5501-10000 TL ile 10001-15000 TL arası gelir grubundakilerin 15001-20000 TL arasında geliri olanlara kıyasla daha olumlu bir tutum sahip oldukları belirlenmiştir.

Tablo 25: Ailenin Ortalama Aylık Gelirine Göre Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişken	Aylık Gelir	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p	Anlamlı Fark Grupları
Evlilik İlişkisi İnançları	5500 TL ve altı	190	44,46	11,85	4,409	.002*	15001-20000 TL ile 5500 ve altı, 5501-10000 TL
	5501-10.000 TL	422	43,09	10,72			
	10.001-15.000 TL	244	42,27	9,45			
	15.001-20.000 TL	133	39,99	8,35			
	20.001 TL ve üstü	86	40,90	11,75			
Kök Aileye Bağımlılık	5500 TL ve altı	190	14,91	5,44	5,502	.000*	15001-20000 TL ile
	5501-10.000 TL	422	14,20	4,99			
	10.001-15.000 TL	244	13,75	4,59			

	15.001-20.000 TL	133	12,53	3,75			5500 ve altı, 5501-10000 TL
	20.001 TL ve üstü	86	13,23	5,24			
Ben-Biz Dengesi	5500 TL ve altı	190	8,92	3,28	2,445	.045*	15001-20000 TL ile 5501-10000 TL
	5501-10.000 TL	422	9,00	3,27			
	10.001-15.000 TL	244	8,63	2,92			
	15.001-20.000 TL	133	8,07	2,73			
	20.001 TL ve üstü	86	8,59	3,66			
Cinsel Hayat	5500 TL ve altı	190	8,58	3,08	3,004	.018*	20001 TL ve üstü ile 5500 TL ve altı, 5501-10000 TL
	5501-10.000 TL	422	8,31	2,90			
	10.001-15.000 TL	244	7,95	3,07			
	15.001-20.000 TL	133	7,81	2,52			
	20.001 TL ve üstü	86	7,54	3,14			

Tablo 25'e göre ailenin aylık ortalama gelirine göre evlilik ilişkisi inançları, kök aileye bağımlılık, ben-biz dengesi ve cinsel hayat boyutlarının anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($p<0.05$). Tukey testi sonucuna göre; evlilik ilişkisi inançları ve kök aileye bağımlılık 15001-20000 TL ile 5500 ve altı ve 5501-10000 TL arasında, ben-biz dengesi 15001-20000 TL ile 5501-10000 TL arasında, cinsel hayat ise 20001 TL ve üstü ile 5500 TL ve altı ve 5501-10000 TL grupları arasında anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre evlilik ilişkisi inançları ve kök aileye bağımlılık konularında 10000 TL altında gelire sahip olanların 15001-20000 TL arasında geliri olanlara kıyasla işlevsel olmayan inançlarının daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Ben-Biz dengesinde 5501-10000 TL arasında geliri olanların 15001-20000 TL arasında geliri olanlara kıyasla işlevsel olmayan inançlarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Cinsel hayat alt boyutunda ise 10000 TL altında geliri olan gruplarda işlevsel olmayan inançların 20001 TL ve üstü geliri olanlara kıyasla daha yaygın olduğu belirlenmiştir.

Tablo 26: Gelir Algısına Göre Aile Değerleri Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Gelir Algısı	N	Ortalama	Standart Sapma	F	P	Anlamlı Fark Grupları
Aile Değerleri	Çok düşük	74	161,13	14,54	7,320	.000*	Çok iyi ile diğerlerinin tamamı
	Düşük	249	158,29	14,36			
	Orta	615	159,01	15,01			
	İyi	121	158,85	14,42			
	Çok iyi	16	179,12	37,28			
Anne Çocuk İlişkisi	Çok düşük	74	14,10	2,81	3,098	.015*	Çok iyi ile diğerlerinin tamamı
	Düşük	249	13,85	2,72			
	Orta	615	13,93	2,57			
	İyi	121	13,85	2,38			
	Çok iyi	16	16,18	3,65			
Cinselliğe Bakış	Çok düşük	74	12,63	2,68	4,306	.002*	Çok iyi ile orta ve iyi
	Düşük	249	12,63	2,54			
	Orta	615	12,19	2,57			
	İyi	121	11,88	2,69			
	Çok iyi	16	14,12	3,51			
Duygusal Bağ	Çok düşük	74	11,05	2,34	2,988	.018*	

	Düşük	249	10,98	2,05			Çok iyi ile diğerlerinin tamamı
	Orta	615	10,86	1,89			
	İyi	121	10,96	1,84			
	Çok iyi	16	12,56	2,92			
Farklı Yaklaşımlar	Çok düşük	74	15,10	3,43	3,468	.008*	Çok iyi ile diğerlerinin tamamı
	Düşük	249	14,99	3,42			
	Orta	615	14,73	3,45			
	İyi	121	14,18	3,50			
	Çok iyi	16	17,31	4,06			
Karar Alma Süreçleri	Çok düşük	74	17,13	1,96	2,780	.026*	Düşük ve Çok iyi
	Düşük	249	16,84	1,91			
	Orta	615	17,15	2,04			
	İyi	121	17,08	2,13			
	Çok iyi	16	18,43	3,22			
Kadının Rolleri	Çok düşük	74	10,54	2,98	2,709	.029*	Çok iyi ile düşük, orta ve iyi
	Düşük	249	10,22	2,94			
	Orta	615	10,51	2,80			
	İyi	121	10,42	2,82			
	Çok iyi	16	12,62	4,71			
Sadakat	Çok düşük	74	7,35	2,66	2,709	.029*	Çok iyi ile orta ve iyi
	Düşük	249	7,03	2,19			
	Orta	615	6,89	2,13			
	İyi	121	6,58	2,40			
	Çok iyi	16	8,43	2,98			
Şiddet	Çok düşük	74	2,43	1,21	2,438	.045*	Çok iyi ile düşük, orta ve iyi
	Düşük	249	2,28	,85			
	Orta	615	2,36	1,07			
	İyi	121	2,30	1,13			
	Çok iyi	16	3,12	2,44			

Tablo 26 incelendiğinde gelir algısına göre aile değerleri, anne-çocuk ilişkisi, cinselliğe bakış, duygusal bağ, farklı yaklaşımlar, karar alma süreçleri, kadının rolleri, sadakat ve şiddet boyutlarında anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0.05$). Tukey testi sonucuna göre; gelir algısı çok iyi olanların diğer gruplara kıyasla belirgin bir fark gösterdiği anlaşılmaktadır. Buna göre gelir algısının aile değerleri, anne-çocuk ilişkisi, duygusal bağ ve farklı yaklaşımlarda diğer tüm gruplara göre daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Cinselliğin özgürce yaşanması gerektiğine dair cinselliğe bakışta gelir algısı çok iyi olanların orta ve iyi olanlara göre olumlu açıdan farklılaştığı görülmektedir. Karar alma süreçlerinin daha demokratik ve katılımcı yürütülmesine dair gelir algısı çok iyi olanların düşük olanlara kıyasla olumlu yönde farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Gelir algısı çok iyi olanların kadının geleneksel rollerine dair düşüncesinin gelir algısı düşük, orta ve iyi olanlara kıyasla daha yaygın olduğu görülmektedir. Eşler arasında sadakatin olması gerektiği gelir algısı çok iyi olanlarda orta ve iyi olanlara göre ayrışmaktadır. Aile mutluluğu için şiddet konusunda gelir algısı çok iyi olanlar düşük, orta ve iyi olanlara göre daha olumlu bir yaklaşım sergilemektedirler.

Tablo 27: Ailenin Yaşadığı Yere Göre Aile Değerleri Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Ailenin Yaşadığı Yer	N	Ortalama	Standart Sapma	F	P	Anlamlı Fark Grupları
Farklı Yaklaşımlar	Metropol (Büyükşehir)	508	15,07	3,48	3,199	.023*	Metropol ile köy
	İl	221	14,73	3,51			
	İlçe	258	14,62	3,45			
	Köy	88	13,92	3,24			
Geleneksel Aile Değerleri	Metropol (Büyükşehir)	508	15,61	4,25	3,716	.011*	Metropol ile köy
	İl	221	16,21	4,60			
	İlçe	258	16,11	4,47			
	Köy	88	17,18	4,17			
Kadının Rolleri	Metropol (Büyükşehir)	508	10,33	2,88	3,108	.026*	Köy ile metropol ve il
	İl	221	10,37	2,85			
	İlçe	258	10,50	2,82			
	Köy	88	11,34	3,20			

Tablo 27'de yaşanan yere göre aile değerleri; farklı yaklaşımlar, geleneksel aile değerleri ve kadının rolleri alt boyutlarında anlamlı olarak farklılaşmaktadır ($p<0.05$). Tukey testine göre farklı yaklaşımlar ve geleneksel aile değerlerinde metropol ile köy, kadının rollerinde ise köy ile metropol ve il arasında fark belirlenmiştir. Buna göre ailesi köyde yaşayanlar metropolde yaşayanlarla farklılaşmakta ve geleneksel aile değerlerine daha bağlı ve farklı yaklaşımlar sergilemekten uzak bir görünüme sahiptirler. Kadının rolleri kapsamında ise ailesi köyde yaşayanlar kadının geleneksel rollerine metropol ve illerde yaşayanlara göre daha fazla destek vermektedir.

Tablo 28: Ailenin Yaşadığı Yere Göre Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişken	Ailenin Yaşadığı Yer	N	Ortalama	Standart Sapma	F	P	Anlamlı Fark Grupları
Evlilik İlişkisi İnançları	Metropol (Büyükşehir)	508	41,69	10,80	3,559	.014*	Metropol ile Köy
	İl	221	43,07	10,04			
	İlçe	258	43,01	9,96			
	Köy	88	45,35	11,46			
Ben-Biz Dengesi	Metropol (Büyükşehir)	508	8,57	3,26	2,932	.033*	Metropol ile Köy
	İl	221	8,91	3,04			
	İlçe	258	8,69	3,07			
	Köy	88	9,61	3,23			
Cinsel Hayat	Metropol (Büyükşehir)	508	7,88	3,02	5,208	.001*	Metropol ile İlçe ve Köy
	İl	221	8,01	2,88			
	İlçe	258	8,53	2,88			
	Köy	88	8,96	2,77			

Tablo 28 incelendiğinde ailenin yaşadığı yere göre evlilik ilişkisi inançlarının, ben-biz dengesinin ve cinsel hayat alt boyutlarının anlamlı olarak farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p<0.05$). Tukey testine göre evlilik ilişkisi inançları ve ben-biz dengesinin metropol ile köy, cinsel hayatın ise metropol ile ilçe ve köy arasında farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Buna göre evlilik ilişkisi inançları ve ben-biz dengesinde ailesi köyde yaşayanların metropolde yaşayanlara göre işlevsel olmayan inançlarının daha yaygın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Cinsel hayat alt boyutunda ise ailesi ilçe ve köyde yaşayanların metropolde yaşayanlara göre işlevsel olmayan daha fazla inanca sahip oldukları anlaşılmıştır.

Tablo 29: Üniversite Öncesi Yaşanan Coğrafi Bölgeye Göre Aile Değerleri Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Coğrafi Bölge	N	Ortalama	Standart Sapma	F	P	Anlamlı Fark Grupları
Anne Çocuk İlişkisi	Marmara	116	14,14	2,71	2,055	.046*	Güneydoğu Anadolu ile Doğu Anadolu
	Ege	73	13,86	2,26			
	Akdeniz	101	13,64	2,72			
	İç Anadolu	541	13,82	2,60			
	Karadeniz	145	14,30	2,44			
	Doğu Anadolu	47	13,57	2,78			
	Güney Doğu Anadolu	41	15,07	3,09			
	Yurtdışı	11	14,09	3,23			
Evliliğe Bakış	Marmara	116	10,02	3,10	2,223	.030*	Yurtdışı ile İç Anadolu
	Ege	73	10,04	2,77			
	Akdeniz	101	10,26	2,79			
	İç Anadolu	541	9,78	2,80			
	Karadeniz	145	10,02	2,64			
	Doğu Anadolu	47	10,51	2,61			
	Güney Doğu Anadolu	41	10,90	3,72			
	Yurtdışı	11	12,09	3,44			
Geleneksel Aile Değerleri	Marmara	116	15,88	4,62	2,558	.013*	Doğu Anadolu ile Marmara, Ege, Akdeniz, İç Anadolu ve Karadeniz
	Ege	73	15,67	4,81			
	Akdeniz	101	15,42	4,52			
	İç Anadolu	541	15,90	4,23			
	Karadeniz	145	15,80	4,49			
	Doğu Anadolu	47	18,25	4,12			
	Güney Doğu Anadolu	41	17,00	3,86			
	Yurtdışı	11	16,90	4,57			
Kadının Rolleri	Marmara	116	10,49	3,27	4,105	.000*	Güneydoğu A. ile
	Ege	73	10,08	3,09			
	Akdeniz	101	10,37	2,76			
	İç Anadolu	541	10,36	2,76			

	Karadeniz	145	10,21	2,60			Ege, İç Anadolu ve Karadeniz
	Doğu Anadolu	47	11,29	2,66			
	Güney Doğu Anadolu	41	11,80	3,77			Yurtdışı ile Marmara, Ege, Akdeniz, İç A. ve Karadeniz
	Yurtdışı	11	13,54	3,14			
Şiddet	Marmara	116	2,43	1,14	2,353	.022*	
	Ege	73	2,34	1,12			Yurtdışı ile Karadeniz
	Akdeniz	101	2,44	1,19			
	İç Anadolu	541	2,31	1,08			
	Karadeniz	145	2,19	,55			
	Doğu Anadolu	47	2,55	1,01			
	Güney Doğu Anadolu	41	2,56	1,43			
	Yurtdışı	11	3,27	2,10			

Tablo 29'da üniversite öncesi dönemde yaşanan coğrafi bölgeye göre anne-çocuk ilişkisi, evliliğe bakış, geleneksel aile değerleri, kadının rolleri ve şiddet boyutlarının anlamlı olarak farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p<0.05$). Buna göre Güneydoğu Anadolu bölgesinde Doğu Anadolu bölgesine anlamlı fark ortaya çıkarken anne-çocuk ilişkisine Güneydoğu Anadolu'da daha olumla yaklaşılmaktadır. Evliliğe bakış yurtdışı ile iç Anadolu bölgesi arasında farklılaşmaktadır. Yurtdışının evliliğe bakışı daha olumlu olarak belirlenmiştir. Geleneksel aile değerleri Doğu Anadolu bölgesinde Güneydoğu Anadolu ve yurtdışı hariç olmak üzere diğer tüm gruplardan olumlu bir konuma sahiptir. Kadının geleneksel rollerinde ise Güneydoğu Anadolu ve yurtdışının daha olumlu bir bakışa sahip oldukları belirlenmiştir. Aile mutluluğu için şiddet uygulanması yurtdışında daha olumlu olarak karşılanırken Karadeniz bölgesi ile anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 30: Üniversite Öncesi Yaşanan Bölgeye Göre Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişken	Yaşanan Yer	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p	Anlamlı Fark Grupları
Evlilik İlişkisi İnançları	Marmara	116	42,99	10,81	2,120	.039*	
	Ege	73	42,64	10,38			Yurtdışı ile Doğu anadolu ve Güney doğu anadolu
	Akdeniz	101	42,70	10,02			
	İç Anadolu	541	41,89	10,42			
	Karadeniz	145	42,31	9,72			
	D. Anadolu	47	46,04	10,71			
	GD Anadolu	41	45,70	14,29			
	Yurtdışı	11	48,54	9,25			
Kök Aileye Bağımlılık	Marmara	116	14,21	5,14	2,330	.023*	
	Ege	73	13,83	5,14			Yurtdışı ile
	Akdeniz	101	13,79	4,82			

	İç Anadolu	541	13,63	4,78			Doğu anadolu ve Güney doğu anadolu
	Karadeniz	145	13,86	4,76			
	D. Anadolu	47	15,42	4,59			
	GD Anadolu	41	15,34	5,96			
	Yurtdışı	11	17,54	4,76			

Tablo 30'da üniversite öncesi dönemde yaşanan coğrafi bölgeye göre evlilik ilişkisi inançlarının ve kök aileye bağımlılığın anlamlı fark gösterdiği belirlenmiştir ($p<0.05$). Tukey testine göre yurtdışı ile Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri arasında farkın oluştuğu ortaya konulmuştur. Buna göre Yurtdışı, doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde evlilik ilişkisi inançları, kök aileye bağımlılık ve ben-biz dengesinin işlevsel olmayan yönlerinin daha baskın olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Tablo 31: Öğrencinin Barınma Durumuna Göre Aile Değerleri Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Barınma Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	F	P	Anlamlı Fark Grupları
Cinselliğe Bakış	Devlet Yurdu	404	12,12	2,63	4,233	.001*	Kendi evinde tek yaşayan ile devlet, özel yurt ve aile yanı
	Özel Yurt/Apart	114	12,49	2,41			
	Aile Yanı	429	12,24	2,50			
	Akraba Yanı	19	11,94	3,48			
	Öğrenci Evi	79	12,87	2,85			
	Tek, Kendi Evi	30	14,10	2,75			
Farklı Yaklaşımlar	Devlet Yurdu	404	14,54	3,41	2,225	.050*	Kendi evinde tek yaşayan ile devlet yurdu
	Özel Yurt/Apart	114	15,24	3,43			
	Aile Yanı	429	14,80	3,57			
	Akraba Yanı	19	14,21	2,99			
	Öğrenci Evi	79	14,94	3,43			
	Tek, Kendi Evi	30	16,40	3,02			

Tablo 31'de öğrencinin barınma durumunun cinselliğe bakış ve farklı yaklaşımlar açısından anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p<0.05$). Cinselliğe bakışın tek başına kendi evinde yaşayanlar ile devlet, özel yurt ve aile yanındakilere göre farklılık gösterdiği anlaşılmıştır. Farklı yaklaşımlarda ise tek başına kendi evinde yaşayanlar ile devlet yurdunda barınanların anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği ortaya konulmuştur. Buna göre barınma alanına göre cinselliğe bakış alt boyutunda kendi evinde tek yaşayanların devlet, özel yurt ve aile yanında yaşayanlara göre daha olumlu bir bakışa sahip oldukları ifade edilebilir. Aileye yönelik farklı yaklaşımlarda tek yaşayanların devlet yurdunda kalanlara göre olumlu bir tutuma sahip oldukları anlaşılmıştır.

Tablo 32: Öğrencinin Barınma Durumuna Göre Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeği Puanları ANOVA Sonuçları

Değişken	Barınma Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p	Anlamlı Fark Grupları
Evlilik İlişkisi İnançları	Devlet Yurdu	404	44,02	11,27	2,658	.021*	Devlet Yurdu ile Aile Yanı
	Özel Yurt/Apart	114	42,05	9,53			
	Aile Yanı	429	41,79	10,41			
	Akraba Yanı	19	42,78	8,52			
	Öğrenci Evi	79	41,25	9,06			
	Tek, Kendi Evi	30	40,06	9,19			
Kök Aileye Bağımlılık	Devlet Yurdu	404	14,67	5,17	3,237	.007*	Devlet Yurdu ile Aile Yanı
	Özel Yurt/Apart	114	13,23	4,58			
	Aile Yanı	429	13,59	4,74			
	Akraba Yanı	19	14,36	4,28			
	Öğrenci Evi	79	13,36	4,64			
	Tek, Kendi Evi	30	12,93	4,98			
Cinsel Hayat	Devlet Yurdu	404	8,63	2,98	5,874	.000*	Devlet Yurdu ile Özel Yurt/Apart, Öğrenci Evi, kendi evinde tek yaşayanlar
	Özel Yurt/Apart	114	7,64	2,95			
	Aile Yanı	429	8,11	3,00			
	Akraba Yanı	19	8,26	2,32			
	Öğrenci Evi	79	7,27	2,39			
	Tek, Kendi Evi	30	6,63	2,60			

Tablo 32'de öğrencinin barınma durumuna göre evlilik ilişkisi inançları, kök aileye bağımlılık ve cinsel hayat boyutlarının anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p<0.05$). Evlilik ilişkisi inançları ve kök aileye bağımlılık devlet yurdu ile aile yanında kalanlar arasında farklılaşırken; cinsel hayat devlet yurdunda kalanlar ile özel yurt, öğrenci evi ve tek başına kendi evinde kalanlar arasında farklılık göstermektedir. Barınma alanına göre evlilik ilişkisi inançları ve ben-biz dengesinde devlet yurdunda kalanların aile yanında kalanlara kıyasla işlevsel olmayan inançlarının daha yaygın olduğu ifade edilebilir. Cinsel hayat alt boyutunda ise devlet yurdunda kalanların özel yurt/apart, öğrenci evi ve kendi evinde tek yaşayanlara kıyasla işlevsel olmayan inançlarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 33: Aile Değerlerinin Evlilik İlişkisi İnançlarını Yordamasına İlişkin Regresyon Analizi

Model	Değişken	R2	B	T	p
1	Evlilik İlişkisi İnançları	0,21	-7,172	-2,425	0,000*

Tablo 33'e göre aile değerlerinin evlilik ilişkisi inançlarını % 21 oranında açıkladığı anlaşılmaktadır. Aile değerlerinin dışında evlilik ilişkisi inançlarını etkileyen % 79'luk diğer etkenler olduğunu ifade etmek mümkündür.

4. Tartışma

Araştırma bulgularına göre katılımcıların aile değerlerine yaklaşımı ne olumlu ne olumsuz nötr olarak gerçekleşmiştir. Buna ek olarak evlilik ilişkisine ilişkin işlevsel olmayan inançlarının az olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Katılımcıların şiddet konusuna olumsuz yaklaştığı, karar alma süreçlerinin katılımcılığı ve demokratik bir yapıyı esas alması gerektiği, cinselliğin özgürce yaşanmasına dair daha çekimser bir durumun olduğu ve evliliğe verilen değerin görece düşük olduğu anlaşılmıştır. Erkol ve Şahin (2021) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada da erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre cinsellik konusunda daha serbestiyetçi oldukları, evlilik kurumuna erkeklerin daha fazla önem verdiği, şiddetin kabul edilemez olduğu ve özellikle kız öğrencilerin haneyle ilgili karar alma süreçlerine daha fazla katılma talepleri olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Öne çıkan bu bulgular Türk toplumsal yapısında yaşanan değişimler ve evlilik yapma yaşının giderek artış göstermesi ile açıklanabilir. TÜİK verilerinde 2001 yılında binde 8,35 olan kaba evlenme hızı 2022 yılında binde 6,76'ya gerilemiştir. İlk evlenme yaşının değişimi ise 2001 yılı erkeklerde 26, kadınlarda 22,7 iken 2022 yılında erkeklerde 28,2, kadınlarda 25,6 olarak gerçeklemiştir (TÜİK, 2023). Bu yapısal değişim aile kurumuna verilen değerin yıllar içinde gerilediğini, evliliğe verilen değerin azaldığını, özgürce cinselliğin yaşanması konularında olumsuzdan nötre dönen bir bakış açısını açıklar niteliktedir. Aile değerleri ortalama puanlarının erkekler katılımcılarda daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Erdoğan (2015)'in çalışmasında aile ilişkilerine ve kurumuna önem verilmesine rağmen kariyer hedefleri nedeniyle evliliğin ertelendiğine yer verilmektedir. Bu durum toplumsal cinsiyet rollerinde ortaya çıkan değişim süreciyle ve kadının sosyal yaşam ve iş yaşamında daha fazla yer almaya başlamasıyla ilişkili olarak değerlendirilebilir. Kadının geleneksel rollerini yerine getirmesi gerektiğini ölçen kadın rolleri alt boyutunda ise erkeklerin daha olumlu bir yaklaşımı söz konusudur. Erkol ve Şahin (2021) ve Tosun ve Yazıcı (2021)'nın çalışmalarında da geleneksel rol ve beklentilerin daha fazla ön plana çıktığına yer verilmektedir. Raymo ve Parkı (2020) tarafından Kore'de gerçekleştirilen çalışmada ise geleneksel rollerin sürdürülmesi gerektiğine dair olan inanç; kadınların çalışmaktansa erkeklerin kariyerini desteklemeleri ve haneiçi sorumlulukları yürütmeleri gerektiği yönünde güçlü bir bulguya yer verilmiştir. Bu araştırmanın bulguları ile literatürün büyük ölçüde benzerlik gösterdiğini söylemek mümkündür.

Katılımcı erkeklerin kadınlara kıyasla evliliğe dair işlevsel olmayan ilişki inançlarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ekşi ve diğerleri (2015) tarafından yapılan çalışmada da cinselliğe bakış, sosyo-ekonomik değer, farklı yaklaşımlar ve şiddet puanları erkeklerde daha yüksek olarak belirlenmiştir. Duygusal bağ, karar alma süreçleri puanları ise kadınlarda daha yüksek olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca birçok gelişimsel kazanımın, erken çocukluk dönemindeki yetiştirilme süreci ve deneyimlerle de ilişkili olduğu ifade edilebilir (Kömürcü, 2014). Buna göre bakım verenin özellikleri ve kültürel aktarımlar bireylerin evlilik ilişkisi inançları üzerinde de etkili olabilmektedir. Bu kapsamda erkeklerin daha fazla işlevsel olmayan ilişki inançlarının bulunması toplumsal açıdan yetiştirilme tarzlarıyla ilişkili olarak da değerlendirilebilir.

Katılımcılardan ebeveynleri ayrı olanların cinselliğin özgürce yaşanması gerektiği ve geleneksel olmayan farklı yaklaşımlara kendilerini daha yakın hissettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçların cinsel özgürlük temelinde yoğunlaşması ebeveyn rol ve sorumluluklarının yerine getirilememesi ve yetiştirilme sürecinde ortaya çıkan otorite boşluğu ile açıklanması mümkündür. Ellis ve ark. (2003) ve Bruckner ve ark. (2004) tarafından yapılan çalışmalarda da tek ebeveynli ailelerdeki çocukların cinsel deneyim olasılığının yüksek olduğuna yer verilmiştir.

Katılımcılardan 18 ve altı yaş grubundakilerin hem evlilik ilişkisi inançlarında hem de cinsel hayat alt boyutunda işlevsel olmayan inançlarının daha fazla olduğu söylenebilir. Özellikle 18 ve altı yaş grubundaki evlilik ve cinsel hayata dair işlevsel olmayan inançları yeterli cinsel bilgiye sahip olmama ve evlilik ilişkisinin kültürel bir öge olarak büyük ölçüde sosyal çevre ilişkileri ile modellenmesinden kaynaklı olduğu değerlendirilmektedir. Karabulutlu ve Kılıç (2011) tarafından üniversite öğrencileriyle yürütülen çalışmada, öğrencilerinin yükseköğretim öncesi süreçte cinsel eğitim ile ilgili bilgileri edinmedikleri aktarılmaktadır. Abdolmanafi ve ark. (2018) çalışmasında ise cinsel eğitime yönelik bir yetersizlik olduğuna işaret edilmektedir.

Katılımcılardan eşi ölmüş olanların aile değerleri ve evliliğe bakışının daha olumlu olduğu anlaşılmıştır. Evlilerin geleneksel kadın rollerine daha olumlu yaklaştığı görülürken eşi ölmüş olanlar, eşler arasında sadakatin olması gerektiğine dair daha olumlu bir bakış açısına sahiptir. Bu bulguların değerlendirilmesinde evliliği deneyimlemiş ancak eşini kaybetmiş olanların yaşanan kayıp sonrasında bir eşle bir arada olma ve yaşamanın kıymetli olduğuna dair düşüncesiyle açıklanabileceği değerlendirilmektedir. Sadakat konusunda da eşi ölmüş olanların daha olumlu yaklaşması yaşanan kayıplarına dair duydukları özlemle paralellik gösterdiği düşünülmektedir. Kiremitçi ve Akçay (2019) tarafından yapılan çalışmada da eş kaybı yaşayanların kaybettikleri eşlerine dair büyük bir özlem besledikleri ortaya konulmuştur.

Katılımcılardan Hacettepe Üniversitesi öğrencileri anne-çocuk ilişkisinin önemli olduğu ve cinselliğin özgürce yaşanması konusunda Ankara Üniversitesi öğrencileri ile benzeşirken Gazi Üniversitesi öğrencilerine kıyasla daha olumlu bir tutum sergilemektedir. Çocuğun değeri Gazi Üniversitesi öğrencilerinde Hacettepe ve Ankara Üniversitesi öğrencilerine göre daha yüksek ve farklıdır. Geleneksel aile değerlerinin Gazi Üniversitesi öğrencilerinde Hacettepe Üniversitesi öğrencilerine göre daha olumlu karşılandığı; kadının rolleri kapsamında ise Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi öğrencilerinin daha geleneksel bir bakış açısını yansıttıkları anlaşılmıştır. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi öğrencilerinin evlilik ilişkisi inançları ve diğer alt boyutların tamamında en fazla işlevsel olmayan inançlara sahip oldukları anlaşılmıştır. Elde edilen bulgular üniversitelerin yapısal farklılıkları, eğitim içerikleri (seçmeli dersler, konferanslar vb. ve kurumsal kültürleri ile açıklanabilir. Aile değerlerinden anne-çocuk ilişkisinin daha önemli olduğuna dair tutum birinci sınıf öğrencileri tarafından ortaya konmuştur. Evlilik ilişkisi inançlarına dair işlevsel olmayan inançların birinci sınıflarda anlamlı farklılaştığı görülmektedir. Ayrıca cinsel hayat alt boyutunda birinci sınıf öğrencilerinin işlevsel olmayan inançlarının daha yaygın olduğu anlaşılmaktadır. Eğitim sürecindeki kazanımlar bireylerin bakış açısında değişim yaratabilmektedir. Bu gerekçeyle işlevsel olmayan tutumların birinci sınıf öğrencilerinde daha fazla olması beklenebilir.

Aile değerleri ve evlilik ilişkisi inançları açısından hemşirelik öğrencilerinin daha geleneksel bir görünüm sergiledikleri ifade edilebilir. Erol ve ark. (2018) tarafından hemşirelik öğrencileri üzerinde yenilikçilik odaklı yürütülen çalışma sonuçlarında da katılımcıların %34,3'ü kendisini geleneksel olarak tanımladıkları sadece 0,8'nin yenilikçi olarak nitelendirildiklerine yer verilmektedir. Ayrıca hemşirelik mesleğinin seçiminde de bu mesleğin kadınlar için uygun olduğuna dair geleneksel bir bakış açısı söz konusudur. Hemşirelik mesleğinin uygulayıcılarının %90'ı kadınlardır (Urhan ve Etiler, 2011). Bu sonucun da bu durumla ilişkili olduğu değerlendirilebilir.

Aile değerlerinde annesi üniversite ve üstü mezuniyete sahip olan öğrenciler cinselliğin daha özgürce yaşanması gerektiği yönünde diğer gruplardan farklılaşmaktadırlar. Farklı yaklaşımlar sergilenmesi konusunda annesi üniversite ve üstü mezun olanların daha olumlu bir tutuma sahip oldukları anlaşılmıştır. Geleneksel aile değerlerinde ise annesi okur-yazar olmayan öğrencilerin daha olumlu bir tutum sergiledikleri belirlenmiştir. Bunun gerekçesi anne eğitim düzeyinin artışıyla paralel olarak gençlerin de toplumsal cinsiyete bağlı geleneksel bakış açısından uzaklaşması olarak değerlendirilebilir. Ergin ve ark. (2019) tarafından Tıp Fakültesi öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen çalışmaya göre de anne eğitim düzeyi arttıkça daha eşitlikçi bir bakış açısının yaygınlaştığına yer verilmiştir. Baba eğitim durumuna göre ise cinselliğe bakışın babası üniversite mezunu olanlarda görece olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ailenin geleneksel olarak değerlendirilmesinde babası üniversite ve üstü mezun olanlar olumsuz bir tutuma sahip iken ailedeki farklı yaklaşımlarda diğerlerine göre olumlu olarak ayrışmaktadır. Babanın eğitim düzeyinin yüksek olması aradaki açık iletişimin ve otoriter baba figürünün yerine daha demokratik baba figürünün olmasına neden olabilir. Bu nedenle bu tarz ailelerdeki gençlerin kendilerini farklı yaklaşımlara açık olarak değerlendirmeleri makul olarak açıklanabilir. Tosun ve Yazıcı (2021) tarafından yapılan çalışmada baba eğitim düzeyinin ve ebeveyn tutumunun ilişki tutumları ve romantik ilişkilerde etkili olduğu sonucuna yer verilmektedir.

Katılımcılardan tek çocuk olanlar, cinselliğin özgürce yaşanması yönünde olumlu bir bakış sergilemekte, geleneksel aile değerlerine daha mesafeli, farklı yaklaşımlar konusunda daha olumlu bir tutuma sahiptirler. 5 ve daha fazla sayıda kardeş olan katılımcılar, tek çocuk olanlara kıyasla geleneksel kadın rollerine olumlu bir yaklaşım sergilenmektedir. Cinsel hayata yönelik işlevsel olmayan inançların 5 ve daha fazla sayıda kardeş olan katılımcılarda daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Sahip olunan çocuk

sayısının ebeveynlerin eğitim durumlarıyla ve her iki ebeveynin çalışma hayatında olmasıyla da ilişkili olduğu değerlendirildiğinde tek çocuk olanların daha özgürlükçü ebeveyn tutumlarıyla yetiştirilmiş olması, kardeş sayısı fazla olan ailelerin daha geleneksel yapılarda olmasıyla açıklanabilir. Esteve ve ark. (2012) ve Bayer (2013) tarafından yapılan çalışmalarda da buna benzer bulgular söz konusudur.

Katılımcılardan sadece annesi yaşayanların anne-çocuk ilişkisine daha olumlu yaklaştığı anlaşılmaktadır. Eşler arasında sadakat olmasına dair ebeveynlerinin her ikisi de yaşamayanlar olumlu bakmakta, sadece annesi yaşayanlar anne-çocuk ilişkisine daha fazla önem vermektedir. Bu durum bireylerin sürekli ve sürdürülebilir ilişkilerinin sadece anneleriyle olmasıyla ilişkili olarak değerlendirilebilir. Her iki ebeveyni yaşamayanların ise sadakate vurgu yapmasında, yeni tesis edecekleri aile sistemindeki aile bağlarını güçlendirme gayesi olduğu düşünülmektedir. Parçalanmış ailelerde ise cinselliğin daha özgürce yaşanmasına dair olumlu yaklaşıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Geleneksel aile değerleri kapsamında parçalanmış aileler geniş ailelere göre daha geleneksel olmayan bir tutumla yaklaşarak farklılaşmaktadır. Kadının geleneksel rollerini sürdürmesi gerektiğine dair düşünce geniş ailede daha yaygındır. Ayrıca evlilik ilişkisi inançlarının, geniş aile örgütlenmesinde daha az işlevsel olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle cinselliğe bakış ve cinsel hayat boyutlarında parçalanmış aileden gelenlerin daha olumlu bir tutuma sahip olmaları, aldıkları sorumlulukları sürekli kendileri sürdürmeleri ve kendi kararlarını kendilerinin vermeleriyle ilişkili olarak değerlendirilebilir. Her iki ebeveynin bulunduğu aile örgütlenmelerinde daha belirgin bir aile otoritesinden bahsetmek mümkündür. Ayrıca parçalanmış ailede yetişme durumu erken durumlarda cinsel eylemlerde bulunma için bir risk faktörü olarak da sıralanmaktadır (Berger, 2004; Malamitsi-Puchner ve Boutsikou, 2006).

Gelir düzeyi daha yüksek olan katılımcıların cinselliğe bakışının daha olumlu olduğu anlaşılmıştır. Geleneksel aile değerlerinin düşük gelir grubunda daha olumlu karşılandığı ve işlevsel olmayan evlilik inançlarının daha fazla olduğu belirlenmiştir. Gelir durumunun alınan eğitim ve istihdam koşullarıyla farklılaştığı referans alındığında düşük gelir gruplarında gelenekselliğin ve işlevsel olmayan evlilik ilişkisi inançlarının yaygın olduğu şeklinde bir yorum yapılabilir. Gelir algısını artıran nedenlerden birisi hanedeki kadın ve erkeğin bir arada istihdamda olmasıdır. Sekam Raporu (2011)'e göre gelir seviyesi arttıkça kadın istihdamına bakışın da olumlu yönde geliştiğine yer verilmektedir. Gelir algısının aile değerleri, anne-çocuk ilişkisi, duygusal bağ ve farklı yaklaşımlarda diğer tüm gruplara göre daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Karar alma süreçlerinin daha demokratik ve katılımcı yürütülmesine dair gelir algısı çok iyi olanların bakış açısı olumludur. Gelir algısının daha yüksek olduğu ailelerin daha demokratik ve farklı yaklaşımları benimseyen yönleri olduğu katılımcılardan elde sonuçlar doğrultusunda anlaşılabilir. Çimen Kabaklı (2003) çalışmasında gelir düzeyi arttıkça kadınların karar alma süreçlerinde daha aktif olduğuna yer vermiştir. Köyde yaşayan katılımcılar, geleneksel aile değerlerine daha bağlı ve farklı yaklaşımlar sergilemekten uzak bir görünüme sahiptirler. Kadının rolleri kapsamında ailesi köyde yaşayanlar kadının geleneksel rollerine daha fazla destek vermektedir. Ailesi köyde yaşayanların metropolde yaşayanlara göre işlevsel olmayan evlilik inançlarının daha yaygın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Cinsel hayat alt boyutunda ise ailesi ilçe ve köyde yaşayanların işlevsel olmayan daha fazla inanca sahip oldukları anlaşılmıştır. Bu bulgulardan hareketle kırsal ve kentsel aile yapılarındaki farklılaşmaların etkili olduğu gözlenmektedir (Keskin, 2020; Özyürek ve Aydın, 2021). Geleneksel aile değerleri Doğu Anadolu bölgesinde diğer tüm gruplardan olumlu bir konuma sahiptir. Kadının geleneksel rollerinde ise Güneydoğu Anadolu ve yurtdışında yaşayanların daha olumlu bir bakışa sahip oldukları belirlenmiştir.

5. Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonuçları incelendiğinde; aile değerleri ve evlilik ilişkisi inançlarının birçok değişkene göre anlamlı farklılık gösterdiği anlaşılmıştır. Ayrıca aile değerlerinin evlilik ilişkisi inançlarını %21 oranında açıkladığı belirlenmiştir. Bu doğrultuda aile değerlerinin dışında, evlilik ilişkisi inançlarına etki eden faktörlerin oranının %79 oranla farklı değişkenlere bağlı olduğunu söylemek mümkündür. Bu etkenlerin sosyal çevre, eğitim, statü, bireylerin büyüdükleri bölge, kişisel özellikler, ebeveyn yoksunluğu, dini hassasiyetler vb. şeklinde farklılaştığı söylenebilir (Dilmaç ve Bakırcıalioğlu, 2019; Salimi ve ark., 2019; Ayub ve ark., 2023). Ayrıca aşağıdaki temel sonuçlara ulaşılmıştır:

Anne-çocuk ilişkisinin iyi olması gerektiği, akraba ilişkilerinin önemli olduğu, çocuğa değer verilmesi gerektiği, aileye yönelik duygusal bağın önemli olduğu, ailenin sosyo-ekonomik ve kariyer odaklı bir sistem olarak algılandığı belirlenmiştir.

Demokratik ve katılımcı bir aile yapısının olması gerektiği, geleneksel kadın rollerine görece olumsuz bakıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca şiddete karşı olumsuz bir tutum hakimdir. Duygu yönetimi kapsamında ise katılımcıların daha fazla işlevsel olmayan düşüncelere sahip oldukları sonucu elde edilmiştir.

Değişen toplumsal yapı ve aile sistemleri çerçevesinde ortaya çıkan farklılaşmaları anlamlandırmak mümkündür. Araştırmadan elde sonuçlar doğrultusunda ise aşağıdaki önerilere yer verilmiştir:

Üniversite öğrencilerine yönelik olarak tüm bölümlerde ailenin en önemli kurum olması ve değerlerini, bunların etkisini ve sonuçlarını aynı zamanda evliliğin önemini daha net kavramak için seminer, konferans ve eğitim gibi etkinliklerin düzenlenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Üniversite öğrencilerinin evlilik ve aile hayatı konusunda bilinçlenmeleri için evliliğe yönelik uygulamalar yapılabilir. Ayrıca bu programlar kapsamında aile ve çift danışmanlığı eğitimleri eğitimler yaygınlaştırılabilir. Böylece gelecekte evlenecek olan üniversite öğrencilerinin eğitimler aracılığıyla evliliğe dair işlevsel olmayan inançları pozitif olarak değiştirilebilir.

Ailenin zamanla değişime uğrayan değerleri incelenerek, bu değerlerin doğru çözümlenmesine yönelik çalışmalar yapılabilir. Ayrıca aile değerleri ve evlilik ilişkisi inançları üzerinde farklı değişkenlerin aracı rolünü araştıran çalışmalar planlanabilir. Yeni ölçme araçları hazırlanabilir.

Aile değerlerinin korunması ve güçlendirilmesi adına temel eğitim düzeyinden itibaren öğrencilerle buluşturulması ve değerler eğitiminin daha kapsamlı bir şekilde sürdürülmesi yararlı olabilir.

Araştırma evrenini Ankara ilinde devlet üniversitelerinde öğrenim gören lisans öğrencileri oluşturmuştur. Örneklemi ise Ankara ilinde devlet üniversitelerinde sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören 1075 lisans öğrencisidir. Çalışma sonucunda elde edilen bulguların daha kapsamlı bir şekilde genellenebilmesi için farklı illerden seçilen geniş örneklem gruplarıyla da bu veya benzeri çalışmalar yapılabilir. Farklı sosyokültürel düzeylerden gelmiş lisans öğrencilerinin aile değerleri ve evlilik ilişkisi inançları arasındaki ilişkiye yönelik Türkiye ve diğer ülkeler örnekleminde karşılaştırmalı çalışmalar yapılabilir.

Kaynaklar

Abbott, M.L. (2014). *Understanding educational statistics using Microsoft Excel and SPSS*. John Wiley & Sons.

Abdolmanafi, A., Nobre, P., Winter, S., Tilley, P. M., ve Jahromi, R. G. (2018). Culture and sexuality: cognitive–emotional determinants of sexual dissatisfaction among Iranian and New Zealand women. *The journal of sexual medicine*, *15*(5), 687-697.

Aydın, O., ve Baran, G. (2010). Toplumsal değişme sürecinde evlenme ve boşanma. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, *21*(2), 117-126.

Ayub N., Iqbal S., Halford W. K., ve Vijver F. (2023). Couples relationship standards and satisfaction in Pakistani couples. *Journal of Marital and Family Therapy*, 49(1), 111–128.

Bayer, A. (2013). Değişen toplumsal yapıda aile. *Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, *4*(8), 101-129.

Berger, L.M. (2004). Income, family structure, and child maltreatment risk. *Children and Youth Services Review*, *26*(8), 725-748.

Bruckner, H., Martin, A., & Bearman, P. S. (2004). Ambivalence and pregnancy: Adolescents' attitudes, contraceptive use and pregnancy. *Perspectives on Sexual and Reproductive Health*, *36*(6), 248–257.

Çimen Kabaklı, L. (2003). *Türk Ailesinde Karar Mekanizması ve Kadının Rolü*. (Doktora tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Dilmaç, B., Deniz, M., ve Deniz, M.E. (2009). Üniversite öğrencilerinin öz-anlayışları ile değer tercihlerinin incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, *7*(18), 9-24.

Dilmaç, B., ve Bakırcıoğlu, A. (2019). Evli bireylerin sahip oldukları değerler, iletişim becerileri ve evlilik uyumu arasındaki yordayıcı ilişki. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, *1*(2), 110-122.

Dilmaç, B., ve Ekşi, H. (2012). Öğretmenlerin sahip oldukları değerlerin ve özgeci davranışlarının mesleki benlik saygısı açısından incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, *10*(23), 65-82.

Ekşi, H., Demirci, İ., Yıldız, C., ve Ekşi, F. (2015). Almanya'da yaşayan Türk göçmenlerin aile değerleri. *Değerler Eğitimi Dergisi*, *13*(29), 41-82.

Ellis, B. J., Bates, J. E., Dodge, K. A., Fergusson, D. M., Horwood, L. J., Pettit, G. S., ve Woodward, L. (2003). Does father absence place daughters at special risk for early sexual activity and teenage pregnancy? *Child Development*, *74*(3), 801–821.

Erdoğan, Z. (2015). *Exploring generation Y via attitudes towards economy, education and marriage*. (Yüksek lisans tezi). Boğaziçi Üniversitesi Atatürk Enstitüsü, İstanbul.

Ergin, A., Bekar, T., ve Aydemir Acar, G. (2019). Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları ve Etkileyen Faktörler. *Fırat Tıp Dergisi*, *24*(3).

Erkol, M., ve Şahin, M. (2021). Üniversite Öğrencilerinin Aile Değerlerinin İncelenmesi: Afyonkarahisar İli Örneklemi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (67), 103-124.

Erol, Ö., Yacan, L., Hayta, R., Şahin, İ., ve Yağcı, M. (2018). Hemşirelik öğrencilerinin yenilikçilik özellikleri ve etkileyen faktörler. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma*, *15*(3), 142-146.

Esteve, A., García-Román, J., ve Permanyer, I. (2012). The gender-gap reversal in education and its effect on union formation: the end of hypergamy?. *Population and Development Review*, *38*(3), 535-546.

Hökelekli, H. (2003). *Din psikolojisi,* Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

Hökelekli, H. (2011). *Değerler psikolojisi ve eğitimi,* İstanbul: Timaş Yayınları.

Kaplan, A. (2021). Türkiye'de aile yapısında ve kültüründe yakın gelecekte önem kazanacak gelişmelerin değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, *1*(2), 69-81.

Karabulutlu, Ö., ve Kılıç, M. (2011). Üniversite öğrencilerinin cinsel sağlık ve üreme sağlığı hakkındaki bilgi düzeylerinin belirlenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, *14*(2), 39-45.

Keskin, E. B. (2020). *Kentleşme ve ailenin değişimi,* İstanbul: DBY Yayınları.

Kızıl, Z., ve Nazlı, S. (2018). Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeği'nin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Başkent University Journal Of Education*, *5*(2), 198-211.

Kızıler, H. (2014). Ahlaki değerlerin şahsiyet oluşumuna etkisi. *Milli Eğitim Dergisi*, *44*(204), 5-17.

Kiremitçi, S., Akçay, S. (2019). Yaşlıların eş kaybı deneyimlerine ilişkin nitel bir araştırma: Konya örneği. *Güncel Sosyal Hizmet Çalışmaları içinde* (ss. 23-33). Ankara: Çizgi Kitabevi.

Kirk, R.E. (2008). *Statistics an introduction,* United States: Thomson Higher Education.

Kömürcü, B. (2014). *Erken dönem uyumsuz şemalar, ebeveynlik biçimleri ve psikolojik belirtiler ile psikolojik dışlanmanın tehdit ettiği ihtiyaçlar arasındaki ilişkiler*. (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Malamitsi-Puchner, A., ve Boutsikou, T. (2006). Adolescent pregnancy and perinatal outcome. *Pediatric endocrinology reviews: PER*, *3*, 170-171.

Nazlı, A. (2016). Yaşlanma, birey ve toplum: Yaşlanmaya sosyolojik bakış. *Ege Tıp Dergisi*, *55*.

Onur, B. (2003). *Gelişim psikolojisi; yetişkinlik, yaşlılık, ölüm,* Ankara: İmge Kitabevi.

Özgüven, İ. E. (2000). *Evlilik ve aile terapisi,* Ankara: PDREM Yayınları.

Özgüven, İ. E. (2005). *Ailede iletişim ve yaşam,* Ankara: PDREM Yayınları.

Özyürek, A., ve Aydın, A. (2021). Kırsalda ve Kentte Yaşayan Kadınların Aile Değerlerinin Karşılaştırılması. *Değerler Eğitimi Dergisi*, *19*(41), 313-350.

Polat, Ş. C. (2020). *Üniversite öğrencilerinin kişilik özellikleri ile aile değerleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. (*Yüksek lisans tezi). T.C İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

Salimi, H., Javdan, M., Zarei, E., ve Najarpourian, S. (2019). The health of marital relationship in the light of factors affecting the stability and satisfaction of the relationship: A review study. *Journal of Education and Community Health*, *6*(3), 183-192.

Sosyal Ekonomik ve Kültürel Araştırmalar Merkezi [SEKAM] (2011). Türkiye'de Aile- Ailenin Yapısal Özellikleri, İşlevleri ve Değişimi. Erişim Adresi: https://www.sekam.com.tr/images/resimler/f3dbefd1.pdf Erişim Tarihi: 02.10.2024.

Sungur, M. A., Duyar, N., Yıkılmaz, H., Boyacı, R., Urhan, H. M., Çetin, G., ... ve İspaha, T. (2017). Evlilik ve eş seçme tutumuna kuşakların etkisi: x ve y kuşaklarının karşılaştırması. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, *28*(1), 69-92.

Şahin, H. (2011). *Güncel problemlere psikolojik analizler*, İstanbul: Akademik Kitaplar Yayınları.

Tosun, C. ve Yazıcı, H. (2021). Algılanan ebeveyn ilişki tutumları ile romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların evlilik rol beklentileri üzerindeki etkisi: geleneksel mi, eşitlikçi mi?. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 32(1), 173-188.

TÜİK (2023). *Evlenme ve boşanma istatistikleri, 2022.* Erişim Adresi: https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Evlenme-ve-Bo%C5%9Fanma-%C4%B0statistikleri-2022-49437&dil=1 Erişim Tarihi: 14.04.2024.

Urhan, B. ve Etiler, N. (2011). Sağlık Sektöründe Kadın Emeğinin Toplumsal Cinsiyet Açısından Analizi, *Çalışma ve Toplum*, 2: 191-216.

Yavuz, S., ve Özmete, E. (2012). Türkiye'de genç bireyler ve ebeveynleri arasında yaşanan sorunların "aile yapısı araştırması" sonuçlarına göre değerlendirilmesi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, *7*(29), 9-27.

Research Article

Üniversite Öğrencilerinin Aile Değerleri ve Evlilik İlişkisi İnançlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi

Examination of University Students' Family Values and Marital Relationship Beliefs According to Some Variables

Ömer Faruk CANTEKİN	Barış DEMİREL
Doç. Dr., Gazi Üniversitesi	Doç. Dr., Kırıkkale Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi	Delice Meslek Yüksekokulu
cantekin@gazi.edu.tr	barisdemirel@kku.edu.tr
https://orcid.org/0000-0001-5096-3233	https://orcid.org/0000-0001-5916-4999

Extensive Summary

The positive progress of the relationship and communication processes within family members contributes to mental health, which in turn is good for community mental health (Özgüven, 2005). Although it varies from society to society, individuals usually take the decision to marry during the transition from youth to adulthood. When the literature is examined, the period of young adulthood is characterized as "choosing a spouse, learning to live with a spouse, establishing a family, raising children, managing the affairs of a household, assuming civic responsibility and adapting to changes that may occur in life" (Onur, 2003). The period of young adulthood, which prepares people from youth to adulthood, has an important place among the periods. In this respect, it can be said that university students have a valuable position among the young adult population. University students differ from other young people due to their different living conditions and the variability of their level of conscious awareness. Therefore, this situation justifies conducting academic studies with young people studying at university.

One of the common situations facing the family institution is the rise in divorce rates. This rise causes young adults to form negative judgments against marriage and postpone marriages. When TurkStat data are analyzed, "the number of married couples was 574 thousand 358 in 2022, while the number of divorced couples was 180 thousand 954 in the same year" (TurkStat, 2023). The decrease in marriage rates and increase in divorce rates is a major risk factor for society.If the risk persists, society is doomed to ageing.Aging is one of the most important phenomena of the 21st century. The aging of the population affects many areas of society, especially the family (Nazlı, 2016). This rise causes young adults to form negative judgments against marriage and postpone marriages. Considering the preventable effects of family values on young adults and marital relationship beliefs, the necessity of the study draws attention to the necessity of the study in order to offer alternative solutions to the problems related to family/family building that exist in today's society. This study, which was conducted within the scope of 1075 undergraduate students studying at the Faculty of Health Sciences of a state university in Ankara, offers a unique content in terms of examining the relationship between family values and marital relationship beliefs.

In this study, which aims to examine the relationship between family values and marital relationship beliefs of university students, quantitative research method, relational survey model, one of the general survey models, is used. The relational survey model generally tries to reveal the relationships between two or more variables (Gürbüz & Şahin, 2018). In this study, which was planned to examine the relationship between family values and marital relationship beliefs of undergraduate students of the

faculty of health sciences studying at a state university in Ankara, the following questions were sought to be answered:

- Is there a significant relationship between family values and marital relationship beliefs?
- Does the relationship between family values and marital relationship beliefs differ according to gender, university, department and class, mother and father education level, family type, family income level, income perception, characteristics of settlement, geographical region and residence status?

The data were collected through the Socio-demographic Information Form prepared by the researchers, the Family Values Scale developed by Ekşi et al. and the Marital Relationship Beliefs Scale conducted by Kızıl. The analysis of the data obtained was carried out with the statistical analysis package program for social sciences SPSS (version 22).The normality distribution of the obtained data was examined and it was decided which tests would be appropriate. Examining the distribution of data through statistics such as arithmetic mean, mode, median, skewness and kurtosis coefficients are stated as descriptive methods (Kirk, 2008; Abbott, 2011). Accordingly, if the arithmetic mean, mode and median are equal or very close to each other, it is understood that the data set has a normal distribution. Based on this assumption, t-test, one-way variance (ANOVA) and regression analyses were performed.

According to the findings obtained from the study, it was determined that 87.7% of the total 1075 participants were female and 12.3% were male students. It was determined that the participants received a minimum of 102 and a maximum of 284 points from the family values scale and the average score was 159.28±15.49. Accordingly, it can be said that the participants have a relatively positive approach within the scope of family values. On the marital relationship beliefs scale, it was determined that the participants received an average score of 42.60±10.55 with a minimum of 21 and a maximum of 101. It was concluded that the average score of the participants on the scale was significantly lower than the maximum score (105 points) and that the non-functional beliefs of young people towards marriage were low. According to the statistical analyses made to determine whether family values and marital relationship beliefs differ according to some variables, the status of many variables differs significantly in many sub-dimensions. According to the results of the research, it was understood that 21 percent of the marital relationship was predicted by family values.

As a result, it is understood that family values and marital relationship beliefs differ significantly according to many variables. The differentiations that emerged within the framework of changing social structure and family systems make the current results understandable. It is thought that conducting similar studies with groups with more socio-demographic and educational differences will yield more significant results. According to the results obtained in the research;

The population of the research consists of undergraduate students studying at a state university in Ankara and the sample consists of 1075 undergraduate students studying at the Faculty of Health Sciences of a state university in Ankara. In order to generalize the findings obtained as a result of the study more comprehensively, this or similar studies can be conducted with large sample groups selected from different provinces. Comparative quanitative and qualitative studies on the relationship between family values and marital relationship beliefs of undergraduate students from different sociocultural levels can be conducted in Turkey and other countries. In this study, the relationship between family values and marital relationship beliefs was examined through the students of the faculty of health sciences studying in Ankara. Including similar studies by adding undergraduate students from other faculties to the sample group will increase the importance given to values and marriage. In addition, family and couple counseling trainings can be expanded within the scope of these programs. Thus, the dysfunctional beliefs of university students who will get married within the scope of the training can be changed.